

KELET

Taxa postale in No. 22471

10. Telefo Havonta 11 Évre 600, e. Földre: Hav felévre 12, e. Diszter 2, I. em. Adatok díjs: KELET az 16ság egyettl Cikkeink utái rás megjelölésével engedjük meg.

Di Rámásetter Róbert

BUDAPEST

KELET

7510 ADOTTYKAI MADYAR

Ára 5 lej

Bérmentellen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegei Ernő, Strada Matei Mile 5.

Vasárnap, 1934. nov. 11.

5695. EV. XVII. ÉVF. KISZLEV 4. 253. SZÁM.

Az árak megrendszabályozása

Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter erőyes akciót indított az iparcikkek árának letörésére. Kiindulási pontul nyilván az a megállapítás szolgáit, hogy egyes iparágak visszaélnék azzal a monopolisztikus helyzettel, amelyet számukra a behozatali nehézségek teremtettek.

Az árak megrendszabályozását kitörő örömmel fogadná a fogyasztók széles tömege. A komoly iparosoknak se volna szavuk hozzá, ha a kormány akciója csakugyan a visszaélések megtorlására szorítkozna.

Ezek az iparosok nem tiltakoznának az ellen sem, ha törvényes ellenőrzés alá helyeznék a kartellek működését.

A baj az, hogy a rendszabályozási akció nem nyugszik világos és egységes elgondoláson. Amig például az állam az egyik oldalon kényszeríteni akarja a kartelleket az árak letörésére, a másik oldalon segédkezett nyujt egy már felbomlott kartell — az olajkartell — újraszervezéséhez.

A mezőgazdálknak is segítségére akart lépni az állam. Sikerült elérnie azt, hogy a belföldi árak a világárcsúpon felül mozognak. Az eredmény pedig az lett, hogy kiviteli prémium nélkül Románia nem tud ma már gabonát exportálni. És az is lett, hogy a mezőgazdasági termékek árának emelkedése okot adott az általános drágulásra.

Az állam beavatkozik a magángazdasági életbe, de ezt rendszertelenül, öletszerűen csinálja. Az eredmény: az árak teljes anarchizálódása.

És amig ez a „rendszer“ meg nem változik, az árak letörésére irányuló egyéni akciók aligha fognak eredményre vezetni.

Az adós fizet

A kolozsvári Banca Nationalánál az emberek hosszú sora várakozik és tülekedik, hogy bejuthasson a pénztárhoz.

Nem pénz van ebből, hanem pénz hiánya ezek az emberek a bankhoz.

Nagyon sok, főleg parasztek.

Es, mint értesülünk, ugyanez a kép az ország többi bankjainál is.

Nem hosszabbították meg a konverziós határidőt. Fizetni kell. És az adósok ezrei vándorolnak a bankokhoz, hogy november 15-ig rendezhessék adósságaikat és megszabaduljanak terheiktől, amelyekre évek óta újabb és újabb haladékot adtak a kormányok.

Örvendtes látvány: az adós fizet. És mindegyik ember valóban pénzt szorongat a kezében.

Küldj a pénz a számlaszámból.

Hivatalos körök becslése szerint az adósok 96 százaléka fizetni fog. Majdnem mindenkinek van tehát pénze fizetni.

Az eldugott pénz visszakerül a forgalomba, mely a konverziós átok ideje alatt a minimumra zsugorodott.

Mi vajon a tanulság ebből?

A tanulság ebből az, hogy a konverzió mögött nem komoly gazdasági okok, hanem pártpolitikai humberg állott.

A kormányok gazdaságpolitikai tevékenysége a tömegek bizalmának megnyerésére, nem pedig az ország tényleges szükségleteire irányult.

Vajon lehet-e pótolni azt a vérvesztést, amit a három éves pangás, a hiteliet teljes csődje, jelentett az ország fejlődése számára?

Most a belföldi kölcsön jegyzésénél olyan pénzekkel jelentkezik a parasztek kölcsönre, amelyek már régen kimentek a forgalomból. Otthon voltak a számlaszámban.

Es ezeknek a mezőgazdálknak a védelmében hosszabbították meg évről-évre a konverzió fizetési határidejét, éppen akkor, amikor a legnagyobb szükség lett volna hitelre és pénzre.

A kampóskezeszt Tartuffejei

Mollére halhatatlan figurája: Tartuffe ama gazemberek típusa, akiknek szavai esőpöngnek a moráltól és aki fesselt indulatait a képmutatás stanoljába csomagolja.

Ez a típus ma se veszett ki: itt él közöttünk, állandóan morálról prédikál, tolvajt kiált, miatt 6 maga lop, csal és rabol.

Tartuffe figurája most egy egész rezsim

Ujabb megdöbentő leleplezések a német fegyverkezésről

Berlinben és Breslauban óriási tankokat építenek. Knox a saarvidéki karhatalom megerősítését kéri

A Le Journal értesülései szerint a német Buessing és Dimler-gyárak Berlinben és Breslauban óriási tankokat építenek, amelyek egészen rendkívüli sebességgel tudnak majd haladni, de a Krupp-művek is és valamennyi német vagongyár tankokat készít.

A Balti-tenger és az Északi-tenger partjai — folytatja a lap, — erődítményekkel vannak ellátva, hatalmas és számos ágyúval rendelkeznek. Meg van erősítve a Lengyelország felé néző határ is. Egész Németországban speciális utakat készítenek autók számára, amelyek a határok felé vezetnek. A Reichswehr el van látva motorbiciklikkel, amelyeket a rohamosztagoktól kap és mintegy 200 ezer motorbiciklista végez éjjeli gyakorlatokat.

Genf, nov. 10. (Rador.) A saarvidéki kormánybizottság jelentést küldött a Népszövetségnek a saarvidéki német front tevékenységéről, amely pressiót gyakorol az ottani német lakosságra. A jelentés megemlíti, hogy a német kormány maga is számos esetben beleelegedett a Saarvidék ügyeibe és bizonyítékokkal szolgált.

Római jelentés szerint Knox saarvidéki kormányzó bizottsági elnök hivatalosan elterjesztette az Aloisi-bizottság ülésén azt a kérést, hogy erősítsék meg a Saar-vidéken a népszavazás idejére a karhatalmat.

Ezzel kapcsolatosan Párizsban beavatott helyről származó információk szerint Laval és Koester tegnapi újabb eszmecserején mindkét részről annak a reménynek adtak kifejezést, hogy a gyakorlatban nem fog időszerű szükségessé válni a saarvidéki karhatalom megerősítése. A Figaro azt hangoztatja, hogy Franciaország csak szükség esetén és nemzetközi felszólításnak engedve volna be csapataival a Saar-vidékre.

Berlini jelentés szerint Von Hoesch követ Londonban Sir John Simonnal folytatott újabb tárgyalást a Saar-vidéki kapcsolatos kérdésekről.

London, nov. 10. A Daily Telegraf berlini jelentései szerint Ribbentropnak felhatalmazása van annak kijelentésére, hogy Németország egyenlősége elismerése esetén visszatér a Népszövetségbe és új tárgyalásra hajlandó

a keleti Locarno tekintetében. A lap római értesülései alapján azzal egészíti ezt ki, hogy ezenfelül az osztrák függetlenséget is fenntartás nélkül elismernék a németek.

Berlin, november 10. (Rador.) A DNE-ügynökség jelenti, hogy Németország párizsi, londoni, római és brüsszeli diplomáciai megbízottai átnyujtották az illető kormányoknak a Saar-kérdésben megszövegezett jegyzéket, amelyben a birodalmi kormány a locarnói egyezményre hivatkozik a francia csapatoknak a Saar-vidéken foganatosítandó esetleges intervenciója ellen.

A francia sajtó foglalkozva a német jegyzékkel, megállapítja, hogy Laval válaszában kijelentette a német követnek, hogy Franciaország hiva marad a Népszövetséggel szembeni kötelezettségeinek. Épen ezért, ha szűkség lenne a Saar-vidéken a rend fenntartására úgy a francia hadsereg a nemzetközi jogi előírások szemelött tartásával fog intervenálni.

A Petit Parisien leszögezi, hogy ebben az esetben a francia katonák mint nemzetközi közbiztonság avatkoznának be. A lap hozzáteszi, hogy biztosan a londoni, római és brüsszeli kormányok is hasonló választ adnak a német jegyzékre.

Lemaradtak a gogisták a fálticeni megyei választáson

Bucuresti-Bukarest, november 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Fálticeni megyei tanács választásokat tartottak. Baia megye 37.000 választójából 16.275 szavazott. A liberálisok 8664, nemzeti-parsztpárt 5357, a polgári blokk 2077 és a gogisták 743 szavazatot kaptak. A tanácsba 17 liberális és 7 nemzeti-parasztpárti jutott be. Egyik faluban 300 szavazó fel akart törni egy urnát, más incidens nem történt.

szimbólumává lépett elő: a Harmadik Birodalom szimbólumává, melynek reprezentánsai kifelé esőpöngnek a jóindulattól, a szelidégtől, a moráltól, miatt odahaza hihetetlen kegyetlenséggel élik ki alantás indulataikat s megtevesztő, de naivan átlátászo pacifizmusuk mögött borzalmas bacillus-tenyészetet, tankok és bombavető-repülőgépek tizezeit készítenek rázudítani az európai emberiség nyakára.

Kifelé francia-német megegyezésről zengelek a kampóskezeszt sajtó zuffirkászai, miatt a Krupp-művek tankokat gyártanak, a Balti-tenger partján erődök épülnek és a horogkeresztes paradicsomban bombavető-repülőgépgyárak nőnek ki máról-holnapra a földből.

Papen ur, ez a személyében is tartuffei egyéniség, szemrebbenés nélkül képes volt arra, hogy az angol és amerikai lap tudósítók bécsi bankettjén Németországot mintegy az osztrák függetlenség bástyájaként állítsa be, amikor az egész világ nagyon jól tudja, hogy ugyanez a Papen alig néhány hónappal ezelőtt, alkancellári minőségben, hatalmas összegekkel támogatta az osztrák

náci-batallionok puccskisérleteit. Csak a végtelen korlátolttság elbizakodottsága tételezhet fel olyan mérhetetlen korlátolttságot az európai népekről és azok vezető politikusaikról, hogy azok a Harmadik Birodalom Tartuffeinek megtevesztő szótamaival fogják hínni.

A Harmadik Birodalom korifeusai tulsokaig és tulhangosan rázták ahhoz ökölbeszorított ézsaui kezeiket, semhogy jákobi hangjuk változatától a világ hírtelen el lehessen ragadtatva.

Csak a vakok tételezhetik fel látó ember-társaikról azt, hogy ők is vakok s a szavak mézesmadzaga mögött nem látják a mézbe kevert mérget.

Külpolitikai figyelő

A francia kormányváltozás és az államreform. Nem alaptalan izgalmat váltott ki a francia kormányválság. Máskor a kormányválság megoldása nem nehéz Franciaországban. Ott nincs nagy szerepe az előre nem látható elemnek. A demokratikus berendezkedés ezt lehetetlenné teszi. De most kritikus volt a helyzet. Baloldali parlament van Franciaországban, de az egyetlen kormányképes baloldali párt, a radikál szocialisták pártja a közvélemény előtt lejártá magát. Ennek a pártnak egy jó néhány embere kompromittálva volt a Staviszki botrányban. Az utolsó radikális kormányt, Daladier kormányát a február 6-iki zavargások után az ucca buktatta meg. Laval, akinek a nemzeti egység kormányát kellett volna újra megalakítani Doumergue nélkül, vissza adta megbízatását. Ez még inkább fokozta a bizonytalanságérzetet. Az izgalom azért is igen nagy volt, mert a francia sajtó legnagyobb része már hetek óta azzal a jelszóval támogatta Doumerguet, hogy ő utána csak a teljes káosz következhet. Nem teljesen nyugodt még a francia közvélemény, dacára annak, hogy Flandinnak sikerült kormányt alakítani.

A külső formák szerint Doumergue azért mondott le, mert a radikálisok nem akarták megszavazni a rendkívüli költségvetést. De mindenki tudja, hogy az államreform miatt kellett mennie Doumerguet. Az államreform tervezetre mondták nem tulajdonképpen a radikálisok, mikor e tervezet szerzőjét a pótköltségvetéssel kapcsolatban buktatták meg.

A demokratikus elvekre hivatkozva buktatták meg Doumerguet a radikálisok. És kétségtelen, hogy ez a párt képviseli a kis polgár demokráciáját Franciaországban. De a Doumergue-féle tervezettel kapcsolatban a demokrációnak egy lényegtelen árnyalatát védtek. Nem akartak belemenni abba, hogy a köztársasági elnök a leszavazott kormányelnök javaslatára feloszlatthassa a parlamentet és új választásokat írjon ki a szenátus megkérdezése nélkül. Eddig a szenátus igentől szavazata volt szükséges a feloszlathoz, ami a gyakorlatban azt jelentette, hogy a parlamentet majdnem soha sem oszlatták fel. Ezt az állapotot akarta Doumergue megszüntetni. Érdekes és jellemző, hogy mi volt a célja. Ezzel akarta megakadályozni a gyarkori kormányváltozásokat. Az a meggondolás vezetett, hogy ha a képviselőket a feloszlathatóság mandátumuk megszűnésének veszélye fenyegeti, megfogják gondolni, mielőtt kormányt buktatnak. Ez a rendszer van érvényben Angliában és a kívánt eredményre is vezetett. Az angol ösdemokrácia által elfogadott feloszlathatóságot elvet tartják tehát antidemokratikusnak a francia radikálisszocialisták. És akkor, amikor Franciaországban nem is jut eszükbe a politikásoknak attól félni, hogy az új szavazás „irányított“ szavazás lesz. Csak azt kifogásolják a radikálisok, hogy a feloszlathatósággal a kormányfő szerepe, tehát hatalma nő. A személyi hatalomtól félnék. Tudják jól, hogy a kormányelnök hatalmi ténykedése odakorlátozódna, hogy a parlament mellett és néha ellen a népet is megkérdéznék. De irtóznak ők még attól is, ami a személyi hatalom látszatát kelti.

A mi politikusaink valószínűleg érthetetlenül mosolyognak ezen. Mosolyognak azon, hogy még van egy olyan pontja a földnek, ahol a teljes politikai szabadsághoz ennyire ragaszkodnak. Hisszik, hogy akadnak olyanok is, akik elgondolkoznak ezen.

A kormányválság, amely már régóta fenyeget, csak azért húzódtott el eddig, mert a radikálisok nem akarták vállalni a nemzeti egység kormányának megbuktatását. Már csak azért is igen óvatosan kellett eljárniuk, mert mint párt nem népszerűek. Igen nagyon emlékszik mindenki arra, hogy az ucca kergette el őket. De főleg azért nehéz a helyzetük, mert nem tudtak az új körülményekhez alkalmazkodni. A demokrációnak nem tudtak új formát adni, új jaci eszközöket kovácsolni. Tehetséges vezetőik sincsenek. A most lezajlott nantesi kongresszuson a radikálisok buta oroszlanja, Daladier, kistökésnek azt a javaslatot tette, hogy a krízis megoldás érdekében a frank értékét fokozatos

5-5%-kal csökkenték. Egész Párizs nevetett rajta. Szeretik is őt a németek. Persze nem azért, mert oroszlan. Briand ugyanazért nem bírta őt ki. Így a radikálisok kizárólag azért maradtak meg a legnagyobb francia pártnak, mert amellet, hogy a kispolgár megtakarított tőkéjét védte, kisebb eltévelyedésektől eltekintve, meg tudták őrizni a politikai szabadságot, amely a francia lelkében olyan mélyen él, hogy csak az tudja megérteni, aki azt vele együtt átélte. Politikai élmény a franciának a szabadság. Mert a szabadságot úgy védik, azért maradhattak meg nagy pártnak a radikálsocialisták.

Doumergue tehát, akit a francia sajtó nagy része, birtoka után, csak a tournefeullei bölcsek nevezett, megbukott. Most pedig mi lesz Franciaországban? Laval megalakíthatna volna az új kormányt, ha nagyon akar. A nemzeti egység gondolata nagyon népszerű Franciaországban. De nem akarja. Laval a jobboldali pártokkal a parlament feloszlását kívánja kierőszoakolni. Ki akarta használni az új választásokon a radikálsocialisták átmeneti jellegű népszerűségét. De Lebrun elnök megalakította azt az embert, aki a jelenlegi parlamenttel hajlandó kormányozni és aki népszerű ember. Flandin egy inkább jobboldali színezetű kis pártnak a vezetője. Ő azért nem akar új választást, mert attól fél, hogy az ellenfelek kiegyezésének idején a kis pártok felmorzsolódnak. Energius és ügyes ember Flandin, aki a Doumergue megbuktatása miatt elégedetlen jobboldalakat meg fogja tudni szelidíteni. Gazdasági kérdésekkel foglalkozott ő sokat és a gazdasági kérdéseket fogja valószínűleg inkább előtérbe vinni a politikai kérdésekkel szemben. Így is nehéz helyzete van Flandin nemzeti kormányának.

A Saarvidék, Schacht és az angol választások. Mint ahogy heteken keresztül izgalomban tartotta az európai közvéleményt a marcellai merénylet, ugyanolyan nyugtalanságot vált ki a Saarvidék kérdése. A francia és német újságok állandóan napirenden tartják ezt a kérdést. A német diplomácia minden cselekvésének módját már hónapok óta a saarvidéki szavazás determinálja. Még a francia belpolitikában is nagy hatása volt a saarvidéki problémának. A nantesi kongresszuson Herriot mikor a delegátusoktól azt kérte, hogy ne helyezkedjenek szembe a nemzeti egység kormányával, arra hivatkozott, hogy a saarvidéki szavazás előtt nem szabad elhamarkodottan kormányválságot előidézni. Doumergue lemondása után örülnek is a németek a bizonytalan francia belpolitikai helyzet miatt.

A Doumergue-kormány bukása előtt hátráltan izgalmat keltett Németországban a franciák azon intézkedése, hogy a határszéli csapatokat készenlében tartják a Saarvidékre való bevonulása arra az esetre, ha a hitleristák miatt a rendet nem lesz lehet fenntartani az ottani rendőrséggel. Hesse háborúval is fenyegetőzött. Arról beszélt, hogy a németek úgy fognak harcolni, ahogy nép még nem harcolt. De a franciák, ha nem is dolgoznak a németek szencziót hajhászó eszközeivel, csendben alaposan előkészítették az akciójukat. Még Barthou beszélt meg ezt az intézkedést Simon angol külügyminiszterrel. Most Corbin londoni követ emlékeztette Simont erre a megbeszélésre. Simon jóakarata semlegességgel is magyarázta az angol parlamentben a franciák intézkedését és hozzá-tette, hogy remélhetőleg a hitleristák nem fognak alkalmat adni a franciák katonai beavatkozására.

Erre aztán Schacht válaszolt frapánsan a franciáknak. A régóta húzódó angol-német gazdasági tárgyalásokat hirtelen szerződéssel fejezte be. Ez a szerződés az angolokra nézve annyira előnyös, hogy Párizs a bámulattal alig tért még magához, az amerikaiak pedig protestálnak amiatt, hogy a németek őket az angolokkal szemben oly aránytalanul hátrányosan kezelik. Most Hitler egy bizalmasa, von Ribbentrop, Londonba is utazott, hogy ezen sakkhúzás eredményeit konkrétizálja a leszerelés és a saarvidék kérdéseivel kapcsolatban. A leszerelés terén is akar ugyanis elérni eredményeket ezért a nagy árt. Mosolyogva azt is megígéri, hogy a keleti paktumról is tárgyal és Ausztria függetlenségéről is, ha kivánságát teljesítik.

Az angol községi választások is kedvezőek a németekre nézve. A munkáspárt tört előre. A választásoknak ez az eredménye befolyásolhatja Simont. Az angol munkáspárt külpolitikája a franciákkal szemben ugyanis hívós és ezért a németeknek kedvező. És így megtörténhetik, ami lehetetlennek látszik: Hitler szívből kívánja az angol munkáspárt utalomra jutását.

A franciák most nyugtalanul gondolnak az ellenintézkedésekre. Ez a kérdés még a belpolitikai válságnál is jobban nyugtalanítja őket. Rossz hete volt a francia politikának.

(R. J.)

SELECT MOZGO AZ ORVOS SELECT MOZGO

rendkívüli film, főszerepekben: CLARK GABLE és MIRNA LOY.

Hétfői kezdettel:

Ne féj a szerelemtől!!

Főszerepekben: LIANE HAD, ADOLF WOHLBRUCK, RALPH ARTHUR ROBERST.

Az erdélyi zsidó ifjuság harca Palesztinában a földért az arabokkal és a munkaadókkal

A Barisszia utja Chederától—Gederáig

1925-öt irtak...

Az erdélyi cionista mozgalom leglelkebb periódusa volt ez. Palesztinában akkor kezdtek kibontakozni a nagy konjunktúra ijesztő árnyoldalai és a nagy krízis előjelei. Az emberek megtorpantak és megkezdődött az országépítés legsúlyosabb és legkeservebb négy esztendeje.

A galut uccait kiábrándulás és káröröm fogta el a bajok, a válságok láttán...

Ebben az esztendőben kilenc erdélyi fiatalember indult el Erec Jiszráélbe. Kilenc barissziánus, akik mérlegre helyezték reményeiket, vágyaikat és levonták cionista létük végső konzekvenciáit. Intellektuelek, jól szituált tisztviselők voltak — akkor még áldott viszonyok uralkodtak Erdélyben — és elhatározták, hogy uttörő munkások lesznek az országépítés frontján.

1925-ben Chederán

A mocsárlás legveszélyesebb centrumában, Chederán álltak munkába az első erdélyi chalucok. Nem egy kiforrott ifjusági nevelés, vagy tudományosan megalapozott politikai hitvallás konzekvenciájaként gyökereződtek a földhöz, a héber kulturához, a munkásöntudathoz, hanem ösztönös megérzésből, tiszta lelkesedéssel.

Súlyos napok, hetek és hónapok következtek. A krízis és a mocsárlás legkeservebb napjai. Erejük és akaratuk utolsó megélesztésével kapaszkodtak az új élet-hez, a munkához és a földhöz. Földet akartak. És amikor reményeik utolsó cseppje is fogytán volt már, segítségért fordultak az erdélyi cionistákhoz. Segélykiáltásuk az Uj Kelet és a Noár hasábjain jelentek meg, de az erdélyi zsidóság akkor még nem értette meg, mit jelent a zsidó ifjuság begyökereződése Erec Jiszráélbe, átrétegeződése a produktív, nemzeti munkába. Utolsó erejük, utolsó erőfeszítük megtört az erdélyi zsidó közvélemény közömbösségén.

Igy oszlott fel a krízis éveiben az erdélyi Barisszia első kvucája Palesztinában. Egy részük ottmaradt és egyéni uton illeszkedett be a súlyos viszonyok közé és ma is ott találjuk őket a dolgozó Jisuv frontján, másik részük visszajött a galutba a többi visszavándorlókkal.

Uj fellendülés kezdete

A letargia hat évig tartott. A cionizmus és az országépítés válsága az 1929-es eseményekben érte el csucspontját, hogy 1930—31-ben új fellendülés vegye kezdetét. Ez alatt Erdélyben is megértett a chaluciuat gondolata. Az erdélyi cionista ifjuságban egyre nagyobb teret kezdett elfoglalni a cionizmus „személyes megvalósításának” gondolata és az egyes ifjusági szervezetek lassan áttértek a chalucnevelésre. Uj chalucallija indult meg Erdélyből, új nevelési és új palesztinai adottságokkal.

1932 októberében a Barisszia is feladta eddigi jellegét, mely a galuti cionista mozgalom utánpótlására és erősítésére volt beállítva és a szervezet a chalucnevelés útjára lépett.

Kfár Szában

Ugyanaz a hit és akarat, mely 1925-ben utnak indította a Barisszia első kvucáját Chederába — ébredt fel azokban a barissziánusokban is, akik 1933 tavaszán alijázik és Kfár Szában megalakították a Barisszia kvucáját.

Erdőben és kitartásban, harcban és munkában követői akartak lenni az 1925-ös Kvucat Talnak, de ehhez a vállalkozáshoz az új idők öntudata, a hosszú esztendő

tanulása és a cionizmus új szelleme járult.

Azóta, hogy a Barisszia első chalucái megtelepedtek Kfár Szában, két esztendő telt el. Ez a két esztendő határozta meg az erdélyi Barisszia szervezet helyét a cionizmusban és a barissziánusok helyét a palesztinai országépítésben és a munkás cionizmusban.

1933 áprilisában négyen érkezünk Kfár Szabába. Tapasztalatlanok voltunk. A munka nehéz volt. Nem voltunk világszervezet, melynek régebbi kapcsolatai vannak az országgal. Csak a Kvucat Tal emlékére, cionista nevelésünkre és cionista munkásöntudatunkra támaszkodhatunk. Kfár Szába új megpróbáltatások helye volt. A KKL által kiutalt földet veszedelmes körülmények között kellett elhódítani az ott tanyázó beduinoktól. Fegyverrel álltunk őrt éjszakánként, hogy megvédjük pozíciónkat.

A „Kibus Hamakom” romantikája volt ez.

Kalmanian — ahol dolgoztunk — ha egyikünk beteg lett, arabot állítottak helyébe. 1933 őszén, amikor a szakállas, apostolaru Rapaport angol rendőroket vezényelt ki a zsidó munkások ellen, mi is éreztük az angol rendőroketeket.

A Kibus Haavoda valósága volt ez.

A zsidó munka jogát védtük a zsidó munkaadóval szemben, mert a zsidó munkás napi nyolc piasterral és évi 24 fonttal drágább, mint az arab.

Ujabb megpróbáltatások

Igy tanultuk meg a palesztinai „osztályharcot”. Megtanultuk, hogy Palesztinában van egy osztály, mely életét, legjobb energiáját, tehetségét, önmagát adja a zsidó és emberi megújulásnak és van egy másik osztály, mely ebből az önfeláldozásból profit-lehetőséget akar kovácsolni önmagának.

Időközben huszonnégyre nőtt a létszámunk és bennünket is kikezdett a járványos betegség: a városi élet, a városi konjunktúra utáni vágy az egyes emberekben és csak azok maradtak meg a kibucban, akikben mély gyökeret vert annak életformája és lényege.

Uj megpróbáltatások jöttek: munkahiány. Létszámunk megcsökkent. Anyagi nehézségeink fokozódtak. Napról-napra szűkült a fejlődés határa, a talpraállás lehetősége.

Gyermekeink rubáját olcsón, szépen festi, tisztítja

tősége. És egy emlékezetes gyűlésünkön megértettük, hogy az uttörők nélkülözésekkkel és akadályokkal telt előőrsén állunk, mely kemény kitartást követel mindnyájunktól. Önmagunk hitéből és akaratából erősödvé, tartottunk ki Kfár Szában azon a dombtetőn, ahol új irányt kapott nemcsak a mi életünk, de erdélyi szervezetünk is.

Utunk politikailag a Mifleget Poala Erec Jiszráélhez, az általános munkáspárt-hoz, míg szociális vonatkozásban a Kibus Hamekchad, kibucsi szövetséghez vezetett bennünket.

Gedera

A kibuc Hamekchad-hoz való kapcsolataink és az a felismerés, hogy Kfár Szába sűrűn beültetett vidékén nem adóznak szélesebb munkalehetőségek a jövőre nézve, új munkahelyet kerestünk. Felfedező utunk Gederára vezetett, arra a kolóniára, ahol a biluisták ivadéka élnek és amely egészen érthetetlen módon kiesett az építő munka vérkeringéséből. Ide költöttünk és egyesültünk a németországi Habonim szervezet embeivel.

Gedera most indult fejlődésnek és beláthatatlan perspektívái vannak. Kibucunk az ujjonnan fejlődő munkástársadalom egyik jelentős centruma lett. De itt is harcolnunk kellett a zsidó munkáért és nehezen tudtuk kiirtani a hajdani biluisták leszármazottjaiból a megrögzött ellen-szenvet a lenézett zsidó munka iránt.

A Kibus Haavoda kedvező lehetősége és atmoszférája, az újabb és újabb munkahelyek meghódítása, a zsidó munka a teljesítményeinek elismerése, új energiát adtak munkánkhoz. A lendület, a munka tempó egyre nagyobb lett. A zsidó munkás kitartása és eredményes harca csakhamar Judea déli részének egyik legjelentősebb pontjává tette Gederát. Néhány hónapi gederai tartózkodás után likvidáltuk Kfár Szabai adósságainkat és minden külső tárogatás nélkül felépítettük táborunkat. Az étterem, a konyha, a fürdő, az istálló, stb., mind a magunk munkája. A KKL-től kapott földekre csak az esősévszak után költöttünk át. Most kizárólag bér munkában dolgozunk és csak asztalos műhelyünk dolgozik önállóan. Sátorokban lakunk, a legszerűsebb igények mellett, hogy a bér munkából maradó tiszta keresetet investíciókra használhassuk fel. Így erősödünk napról-napra gazdaságilag és rajta keresztül épül és erősödik társadalmi és kulturális életünk is. Kibucunk számára újabb nagy fejlődési lehetőségeket nyit meg a KKL legújabb nagyjelentőségű földvásárlása, mely ezt a zónát is felöleli és azon a ponton állunk, mint összekötő kapocs, ahol a holnap új Jisuva fog épülni.

A németekkel egyesült gederai kibucban ötvenen vagyunk — és ha kemény és küzdelmes is az életünk — bizakodva nézünk a jövő elé.

Mind ezt azért mondjuk el, hogy az erdélyi zsidóságot felrúzzuk közömbösségből az ifjuság chaluc-mozgalmá iránt és felhívjuk a közfigyelmet arra az átrétegeződési és megújulási folyamatra, melyen az erdélyi cionista és chalucnevelő ifjuság megy keresztül.

(Gedera)

Gross Jehuda

A sze panas zó

Cluj-Kolozsvár, vásár után rendszeres kolozsvári kereskedő raktáraikban a lekat, nagy reklámának és várták. A nyári pangás munka költözik. A tavaszi vásár után várták a kereskedő különös tény.

Hogy az ősi szokait meg tudjuk gyömb kolozsvári nekeltől egy férfi. A kereskedő fárcarcoll fogadott, mondotta — amemetünk: az kedelem szempont, meleg, szinte nyugondoskodik től.

— Az árak kereskedő — vannak. A gyártól, az engroszárúkeszlettel és 25 százalékkal, zalékkel emelkedés észlelhető fékinlát és nincs minden szakmában az idő.

Hasonlóképpen tage-áru kereskedő — Az időjármondják. — Ralmég sincs semmi idő miatt...

Az idő felborításokat — panas is. A textilárak többel, mint 3-mégis minimális kiesi a tavalyihoz.

— Ismerni kell mondja egy másik. A közönség nem hát, amíg nem ban a kereskedő nos hosszra szá felbuzdította a és zsfufolási árval.

Az ősi szező. És egyelőre, am változik, nincs is indulásra.

A posztókeresl vannak. Ők is a hibás, mert „ros a közönséget. A

Uránia Mozgó

Ujal

Ismet

Párizs, november. Financiere igaz követett 200 m miatt letartoztatésnek arra, hóságában ismert nek s a bankelnmirálisa. Jól in

A szeszélyes időjárás miatt panaszkodnak az őszi szezonra a kereskedők

Emelkednek az árak a belföldi piacon

Cluj-Kolozsvár, november 10. Az őszi vásár után rendszerint megjön a „szezon”. A kolozsvári kereskedők ezidén felhalmozták raktáraikban a legkülönbözőbb szezonárakat, nagy reklámozást csaptak áraik olcsóságának és várták a vevőiket. Az őszi szezon október közepén szokott megindulni. A nyári pangás és elfásultság helyett munka költözik be az üzletek életébe. Ez azonban csak egyszerű üzleti számítás. A tavaszi vásár után őszi „prosperitásra” vártak a kereskedők, számításait azonban különös tényező húzta keresztül.

Az idő, mint gazdasági krízis elmélyülésének egyik faktora

Hogy az őszi szezon üzletnélküliségének okait meg tudjuk, végiglátogattunk a nagyobb kolozsvári kereskedéseket. Mindegyiket egy férfi divatüzletbe mentünk el. A kereskedő fáradt, reménytelen elfásult arccal fogadott: — Az első tényező — mondotta — amely megakadályozza üzletmenetünket: az idő. Rossz idő van kereskedelem szempontjából, mert a jelenlegi meleg, szinte nyárvégi időben senki sem gondoskodik téli szükségleteiről.

— Az árak — folytatta a férfit — különben is emelkedőben vannak. A gyárak tartózkodnak az eladástól, az engroszistáknak sincs megfelelő árukészletük és ezért gyalogárak árjai 25 százalékkal, míg a pamutárak 15 százalékkal emelkedtek. Ugyancsak áremelkedés észlelhető férfi kalapokban is. Nincs kínálat és nincs kereslet. Ez a helyzet minden szakmában és az egyedüli felelős az idő.

Hasonlóképpen panaszkodnak a trikotage-árú kereskedők is az időjárásra.

— Az időjárás az oka mindennek — mondják. — Raktáron vannak az árak, még sincs semmi kereslet. És miért? Az idő miatt....

Az idő felborítja a legjobb szezonkilátásokat — panaszolják a női divat árusok is. A textilárak nem emelkedtek ugyan többel, mint 3-4 százalékkal, a kereslet mégis minimális, szinte katasztrófálisan kicsi a tavalyihoz viszonyítva.

A vevő pszichológiája

— Ismerni kell a vásárló közönséget — mondja egy másik női divat kereskedő. — A közönség nem vásárol addig meleg ruhát, amíg nem fázik. Női divat szakmában a kereskedők a nyár folyamán általános hosszra számítottak. A kereskedőket felbuzdította a tavaszi szezon nagy sikere és zsufolásig megtöltötték raktáraikat áruval.

Az őszi szezon azonban rosszul indul. És egyelőre, amíg az időjárás meg nem változik, nincs is remény a forgalom megindulására.

A posztókereskedők hasonló véleményen vannak. Ők is az időt szidják. Az idő a hibás, mert „rossz irányba befolyásolja” a közönséget. A közönség csak akkor vá-

sárol, ha látja, hogy elkerülhetetlenül beállt a tél. És ezen nem lehet változtatni. Ez tömegpszichológia — a szezonkereskedők véleménye szerint.

A kontingentállással nincs baj

A külföldi behozatal megszigorításáért nem haragszanak a kereskedők.

— Ezidőszerint — mondják a belföldi textil, posztó, és más áruk minőségileg már csaknem utólérték a külföldi gyártmányokat. Belföldi áru van elég minden kereskedőnél raktáron.

— A hiba csak a belföldi gyárak monopóliumában van. Ezek a gyárak tisztában vannak azzal, hogy a kereskedők csak tőlük vásárolhatnak és ezért érezhetően emelik az áraikat. Ez azonban csak egy bizonyos ideig tarthat. Félős, hogy rövidesen már itt az országban is túlprodukciónak lesz az ipari termékekben.

A kartellek nem veszedelmeselek?....

Végül a fűszerkereskedők nyilatkozataira került a sor. Ezek is áremelkedésről panaszkodnak. A cukorkartellel azonban meg vannak elégedve. A kartell felbomlásában van, a cukorgyárosok egymás ellen hadakoznak és addig a cukor olcsó és egyike a legjobban fogyasztott cikkeknek.

Más kereskedelmi ágakban azonban már nincsenek annyira megelégedve a kartellek működésével. Igen sok kereskedő elkeseredetten követeli a kartellek feloszlásától szóló törvény életbeléptetését, mert a kartellek tönkreteszik — szerintük — a kis kereskedelmet.

Túlprodukción a könyvekben

Végül a könyvkereskedésekre került a sor. Itt már nem állunk olyan elkeseredett hangulattal szemben, mint a többi üzleti ágakban. A könyvkereskedők meg vannak elégedve, különösen a magyarnyelvű írók legutolsó évi alkotásaival. A magyar irodalom nagyon sokat termelt az utóbbi időkben, az árak nagyon olcsók a külföldi könyvárakhoz viszonyítva, a kereslet pedig elég jó.

— Elég nagy számban fogyaszt könyveket a kolozsvári piac — mondják a könyvkereskedők — és jön is az országba rengeteg könyv külföldről.

Ez azonban valószínűleg nem fog sokáig tartani. Könyvbehozatalra eddig nem állapított meg ugyan a kormány semmiféle kontingenst, vagy behozatali korlátozást, nem lehetetlen azonban, hogy rövidesen sor kerül hasonló intézkedésekre is.

Általában azonban a kereskedők nem a kormány gazdasági politikájára, sem az általános gazdasági krízisre, sem a különböző megszigorító és megnehezítő intézkedésre panaszkodtak, hanem egy olyan tényezőre, amely bármennyire fájdalmas a szezonkereskedelem részére, nem változtatható meg sem kormányrendelet, sem törvény, sem bármilyen más intézkedés által. És ez a tényező: az időjárás.

Végre... Arégen vágyott rádiókészülék!

Természetesen ismét PHILIPS hozza az úttörő nyitást... Egy új Superhet, mely első a maga nemében, mert eddig ismeretlen újítása a titokzatos „OCTODE SUPER” keverőcső.

E készülék teljesen kizárja a hangeltűnéseket, elhalkulásokat és a helyi leadóállomások zavarait! Páratlanul érzékeny az új „PHILIPS” és bámulatosan élethűen adja vissza a hangot.

Alkalmasak-e a zsidó fiatalalemberek a katonai szolgálataira

Feltűnést keltő incidens a Bodea-féle katonaszabaddítási per tárgyalásán a kolozsvári tábla előtt. Dr. Klein Miksa tiltakozása a zsidó állampolgári jogok és kötelességek megszorítása ellen

Cluj-Kolozsvár, november 10. (Az Uj Kelet tud.) A dr. Bodea-féle katonaszabaddítási per tárgyalásán, amelyről egyébként részletesen beszámoltunk, tegnap a késő esti órákban érdekes incidens játszódott le a két védő között. A védőbeszédnek során dr. Ghilezan ügyvéd jogi fejtegetései után dr. Klein Miksa emelkedett szólásra és a sorozóbizottságokat támadta, melyek szerinte megsértették a sorozási törvény rendelkezéseit akkor, midőn egyáltalán figyelembe vették a vádlott orvos által kiállított bizonyítványokat. A szerencsétlen vádlottak egy büntetés rendszer áldozatai, amely valóságos uzussá vált a sorozóbizottságok előtt. A védő felolvassa az ügy kivizsgálásával megbízott Columyk tábornok jelentésének idevonatkozó részét, majd az amnesztitörvény alkalmazását kéri a vádlottakkal szemben.

Utána Saragea ügyvéd mondotta el védőbeszédét, melyben többek között a következő kitétele is szerepelt: „...a hadügyminisztérium egyébként is intézkedett a visszaélések megakadályozásáról és a megnevezett elemeknek a hadseregből való távollattartásáról. A minisztérium olyan rendeletet adott ki, amely a nemzeti kisebbségekhez tartozókat kizárja a katonai szolgálattól”.

Saragea védőügyvéd beszédének befejezése után dr. Klein Miksa kért ismét szót és a következő bejelentést tette:

— Reflektálni kívánok védőtársam, Saragea dr. kijelentéseire. Nem tudom, hogy igaz-e vagy sem az a verzió, amely szerint a kisebbségeket fel akarják menteni a katonai szolgálattól, mint nem megbízható elemeket. Ilyen beállítással azonban, bár erre nincs felhatalmazásom, az összes kisebbségek nevében tiltakoznom kell. Az itt élő nemzeti

kisebbségek hűségesei az országnak és nem hajlandók eltérni, hogy állampolgári jogegyenlőségükben legradálják őket. Ha útni fog az óra, amikor a legnagyobb áldozatot kell meghoznunk a hazáért, haborús nélkül fogjuk ezt megtenni. A zsidó hősök nevében és emlékének védelmében, akik el-estek a harc mezején, visszatartjuk azt a rágalmat, amelynek címén bennünket fel akarnak menteni a katonai szolgálattól. A polgárjogokkal együttesen áll a kötelességek teljesítése és mi maradék nélkül teljesítettük és akarjuk is teljesíteni állampolgári kötelességünket.

Klein dr. nyilatkozata mély hatást tett a jelenlevőkre. Ulvianu tanácselnök elrendelte, hogy a nyilatkozatot teljes egészében jegyzőkönyvre vegyék.

Uránia Mozdó **Stan és Bran fellforgatják a világot** Uránia Mozdó
a közkezdelt komikusok legújabb szenzációs vigjátéka.
Előadások kezdete vasárnap délelőtt 11 órakor.

Ujabb bankbotrányok Franciaországban

Ismeretnevű politikusok is bele vannak keverve a botrányba?

Párizs, november 10. A Société Speciale Financiere igazgatóit abank kárára elkövetett 200 millió frankos visszaélések miatt letartóztatták. A lapok célzásokat tesznek arra, hogy a pénzügyet igazgató-ságában ismertnevű politikusok szerepelnek s a bankelnök a tengerészet egyik admirálisa. Jól informált körökben a bank-

botrányt a korrupt közélet egyik újabb bizonyítékának állítják be.

Egyidejű jelentés szerint tegnap letartóztatták a Goldenberg-Levy pénzügyi társaság igazgatóját, akit a hadirokkantok kárára elkövetett 25 millió frank elskasztásával vádolnak.

Uj termelészövetkezet
Str. Memorandului 25. Műbutor, épület, portál és üzletberendezés, kárpitos és díszítőmunkák elsőrendű kivitelben.

Michel 1935
Európa — — — — 198 Lei
Weltkatalog — — — — 280 Lei
LEPAGE — — — —
— nál Cluj-Kolozsvár
Postán utánvétellel

SPORT

Ma délelőtt:
Haggibbor — KMSC

Cluj-Kolozsvár, november 10. Az alkertületi bajnokság során a Haggibbor futballcsapata ma második mérkőzését játssza, ezúttal a KMSC ellen. A Haggibbor a Napocát legyőző csapattal veszi fel a küzdelmet a munkások ellen.

A mai részletes program egyébként a következő:

Nagypálya. Délelőtt 9 órakor: Haggibbor — KMSC, bíró Pesecan Ioan. 11 órakor: Török — CFR nemzeti bajnoki B., bíró Czinczár Imre, határbírók Raab Miklós és Bodor Emil. Délután 1 órakor: Dacia (Discoszentmárton) — Romania B., barátságos, bíró Gogan Emil. 3 órakor: Juventus — Romania nemzeti bajnoki, bíró Pálffy Gyula. Arad, határbírók dr. Russu és Rimmer.

Kispálya. Reggel 8 órakor Haggibbor — CFR ifjúsági bajnoki, bíró Kuszalik. 10 órakor: Romania — KAC ifjúsági, bíró Pera.

Meg akarták vesztegetni a Ripensia — NAC mérkőzés bíráját

Cluj-Kolozsvár, nov. 10. A sportéletbe szokatlan és különös esemény foglalkoztatja Románia sportfórumait. Az esemény a ma Nagyváradon előtérre kerülő Ripensia — NAC mérkőzéssel van kapcsolatban, amelynek vezetésére a központi bíróbizottság Seliceanu Gligor ismert kolozsvári futbalbíró delegálta. Pár nappal ezelőtt Seliceanut felkereste Kolozsváron a NAC Kovács nevű vezetőségi tagja, aki arra kérte a bírót, hogy bíráskodásával legyen segítségére a NAC-nak a Ripensia elleni siker elérésében. Ezért a szolgálatért Kovács háromezer lejt ajánlott a bírónak.

Seliceanu visszautasította a különös ajánlatot, majd felkereste az Északi Liga elnökét dr. Biriescu főügyészt, akinek jelentette az esetet, amelyről táviratban értesítette a szövetséget is. Seliceanu egyébként lemondta a mérkőzés vezetését.

A magyar profiligában ma teljes fordulót játszanak. A következő mérkőzések kerülnek előtérre: Hungária — Kispest, Újpest — Budapest 11, Soroksár — Ferencváros, III. Kerület — Attila, Szeged — Bocskai és Somogy — Phöbus.

A bécsi Ausztria — Sváje Európa Kupa meccsel egyidejűleg az osztrák B) válogatott Genovában játszik Olaszország B) válogatottjával. A B) válogatott felállítása: Kovar, Csizsár — Placsek, Hart — Zatohlavek — Csernik, Riegler — Müller — Weinger — Donnenfeld — Witlacsil.

— Ismeretlen tettes szublimátot tett a brassói Máztescu-kórház „Viima nővérének” kávéjába. Szerda este a brassói Máztescu-kórház Lőrincz Ferencné nevű ápolónője kávéját itta, miközben rosszullet fogta el és a szolgálatos dr. Radu Liviu gyors beavatkozással mentette meg a haláltól. Megállapítást nyert, hogy anyai méreg volt a kávéban, hogyha azt az ápoló nővér kiissza, okvetlenül halálát okoz. Mint kiderült, a méreg nem a nővéreket volt szánva, hanem Lőrincz Ferencnek, aki a kórház laboránsa és akiről tudták, hogy felesége a kávéval rendszeren férjének engedte át. Ez alkalommal azonban a nővér, aki mielőtt esti szolgálatát átvette volna, a városban járt, ahonnan visszatérve, megtalálta a rendszer helyén a korábban elhelyezett kávéját és a szokástól eltérően ő maga itta ki. A gyorsan alkalmazott gyomormosás és ellenméreg legyűrte az erős méreg hatását, úgyhogy a betegápolónővér Lőrinczine már jobban is van. A nyomozást bevezették.

PHONIX
Élelőbiztosító Társaság
az 1934. évi 4½ %-os országfejlesztési kölcsön

Jegyzési helye

Cluj, Str. N. Iorga No. 16 és az országban működő minden fiókjá.

LUMOPHON
RÁDIÓ

Rayon-képviselő
"ELECTRICA"
CLUJ, Calea Victoriei 1.

Zsidók és arisztokraták a hitleri Németország proskribáltjainak listáján

Otto Strasser, a volt náci-vezér fekete listára került

Berlin, november 10. A német kormány újabb huszonnegy német honost fosztott meg állampolgárságától. Valamennyien emigránsok. A proskribáltak egykor Németország legkiválóbb polgárai voltak, akik a hitleri terror elől menekültek.

Listájuk, amelyet alább közlünk, színes képet nyújt a mai Németország német ellenségeiről:

1. **Johann Beimler**, megszőkött a dachau koncentrációs táborból és valószínűleg Oroszországban él. „A dachaui gyilkos tábor” című röpirat szerzője.

2. **Willi Bredel**, a „Hamburger Volkzeitung” és a „Norddeutsche Zeitung” egykori szerkesztője, aki most minden valószínűség szerint Prágában tartózkodik. Tollából szeptemberben a „Neue Deutsche Blätter” című emigráns újságban lázító cikk jelent meg Németország ellen. Büne az is, hogy a saarvidéki propagandában a status quo mellett foglalt állást.

3. **Dr. Alfred Dang**, egykor a „Vorwärts” egyik szerkesztője, most Buenos Ayresben a „Pestalozzi iskola” vezetője. Iskolája utján és egyéb eszközökkel is a mai Németország ellen dolgozik.

4. **Leonhardt Franck** író, a „Der Monat” című prágai emigráns újság munkatársa. Könyve: „Der Mensch ist gut” tendenciájával a mai Németország ellen irányul.

5. **Max Karl zu Hohenlohe Langenburg herceg**. Büne, hogy „németellenes” propagandát űz és azt követeli, hogy a Saarvidéket ne adják át Hitlernek.

6. **Alfred Kantorowicz** (zsidó) újságíró, aki az amszterdami „Freie Presseben” írja cikkeit a mai Németország ellen.

7. **Friedrich Knieseddt** Porto Allegroban, az „Action” című újság felelős szerkesztője, aki Németországról „rémhíreket” terjeszt Braziliában.

8. **Hubertus graf von Löwenstein Scharfeneck**. Szerzője a híres angol nyelvű könyvek: „Germany the Tragedy of a Nation”. Angol és osztrák lapokban ir a német kormány ellen.

9. **Klaus Mann**, fia Thomas Mannak, a híres írónak, aki maga is cikkeket és tanulmányokat ír a hitleri Németország ellen.

10. **Balder Olden** Prágában élő író, aki „Roman eines Nazis” című regényében nem a legkedvezőbbben mutatja be a nemzeti szociálisták Németországát.

11. **Max Pfeiffer** újságíró, aki a leningrádi napisajtóban támadja a német kormányt.

12. **Ervin Piscator**, színházi rendező, aki mostanában hol Moszkvában, hol Párizsban tartózkodik. A prágai „Gegenan-

griffben” Németország ellen „vádaskodó” cikkeket írt.

13. **Martin Plettl** az Egyesült Államokban nyilvános előadásokat tart a nemzeti szociálista Németország ellen és ked-

KÖZGAZDASÁG

A parasztek a belföldi kölcsönbe fektetik eldugott pénzüket

A forgalomból régen kivont pénzeket hozták a parasztek a bankokhoz. Sorra jelentkeznek az alkalmazotti szervezetek

Bucuresti-Bukarest, november 10. A belföldi kölcsön iránt az érdeklődés fokozódik. A falusi szövetkezetek központja tegnap 100.000 lejt jegyzett, míg a központ tanácsosai és tisztviselői 25.000 lejt. Balti püspöksége Visarion püspökkel az élen 535.000 lejt, a lelkesek 300.000 lejt jegyeztek. A letétpénztárnál az első 4 nap alatt egyedül 2 millió felül jegyeztek. A jegyzések kielégítően folynak a Banca Nationalánál is. Érdekes, hogy a falusiak számos községben eltitkolt megtakarított pénzüket hozták el jegyzés végett és számos olyan bankjegyet, amelyet már régen kivontak a forgalomból. A prefekturák és pénzügyigazgatóságok rövidesen nyilvánosságra hozzák az első kimutatásokat.

Iorga professzor tegnap 40.000 lejt zések. Iorga professzor tegnap 40.000 lejt jegyzett. Az egészségügyi minisztérium tisztviselői 1½ millió lejt jegyeztek, míg a kereskedelmi és ipari kör tagjai tegnap esti ülésükön elhatározták, hogy nagyobb összeget jegyeznek.

A kölcsönjegyzés feltételei a következők: Egy kötvény kibocsátási ára 880 lejt, mely

Létrejött a brazil-német kereskedelmi megegyezés

Berlin, november 10. A brazil-német gazdasági tárgyalások Rio de Janeiróban kielégítő eredménnyel befejezést nyertek. A delegációk jelentést tesznek kormányaiknak és a kormány-jóváhagyásig is megállapodtak abban, hogy a növekvő árucserreforgalmat legalább is a mai nivón fenntartják. A német kivitel az utóbbi hónapok során Brazília felé nagy emelkedést mutat.

vezőtlen színben állítja be a mai Németország politikusait. Minthogy jó szónok, nagyon veszedelmes a mai német rendszerre.

14. **Valdemar Pötsch**, Antwerpenben él és marxista propaganda iratokat csempész Németországba.

15. **Dr. Julius Schaal** egyetemi tanár, a thüringiai népművelésügyi minisztérium egykori kormány-tanácsosa. Leningrádban él és az ottani lapokban kritizálja a mai német iskola-politikát.

16. **Gerhard Seger** marxista író, aki most Angliában tartózkodik. Megszőkött az oranienburgi koncentrációs táborból és nagy példányszámban megjelenő könyveket ír a mai német viszonyokról.

17. **Dr. Otto Strasser**, Prágában élő újságíró, aki egykor a nemzeti szociálisták táborába tartozott. Újabban vezetése alatt végrehajtott bizottság alakult, amely magát „német ellenkormány” is nevezi.

18. **Max Brauer**, egykor Altona városának főpolgármestere, aki Németországból való távozása után Kína szolgálatába lépett.

A többi tíz jelentéktelenebb személyiség, közöttük egy zsidó, Jakob Simon, Melmben az „Ostsée Beobachter” munkatársa.

egyösszeben fizetendő, vagy pedig egyösszeben 680 lejt és 200 lejt értékpapírban.

A lejegyzett kötvényeket 1200 lejtben váltja vissza a kincstár, vagy pedig 100 ezer lejt, 200 ezer lejt, 250 ezer lejt, egymillió lejt, vagy hárommillió lejt prémiummal. Jegyzések és kifizetések eszközölhetők:

A pénzügyigazgatóságoknál, városi, városközi vagy községi adóhivataloknál.

Az állami monopól intézményeknél, alárendelt hatóságai után.

A Banca Nationala fiókjánál, a Postatakarékpénztárnál, a postahivataloknál.

A Központi Szövetkezeti Banknál, a Nemzeti Szövetkezeti Hivatalnál, a szövetkezeti pénztáraknál.

Kolozsváron ezenkívül a következő intézeteknél jegyezhető a kölcsön:

Banca Centrala pentru Industriei si Comert.
Erdélyi Bank és Takarékpénztár, Erdélyi Jelzálogbank, Mezőgazdasági Bank és Banca Economul.
Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank.

Konjunkturális fellendülés állott be az autógyártásban

London, november 10. Az autókiallítás megnyitása óta a gyárakat megrendelésekkel özönlötték el. A lendület, amelyet az autópár most vesz, szakértők szerint megközelítheti a másfél évtized előtti nagy gépkocsi-konjunkturát.

Csaknem az összes gyárak szakmunkásokat keresnek s növelik a munkáslétszámot. Van olyan vállalat, amelynek máris annyi a rendelése, hogy a további rendelések szállítását már csak márciusra tudja vállalni.

Tömegcikk változatlanul a nyolclelőrs kocsit.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gyertya. Ha az üzem 3 lóerőnél, vagy 20 munkásnál kevesebbet dolgozik, kisiparosnak számít és ez esetben a munkaadó köteles a betegsegélyzőnek tagja lenni. Ezen felül nem.

J. L. Beclean. A kérdézet kiadótársaság már nem létezik.

W. V., Aled. Levélben válaszoltunk.

Magyar Színház

bucsuelőadások a 30 napos turné megkezdése előtt

Vasárnap 11-kor: ANYASZIV. A nagysikerű énekes, táncos dráma első olcsó helyáras előadása. Legdrágább jegy 23 lejt.

Vasárnap 3-kor: VADVIRÁG. Solymosán Magda a címszerepben. Mérsékelt helyárak.

Vasárnap 6-kor: KÉK DUNA. Strauss János csodás zenéje. Rendes helyárak.

Vasárnap 9-kor: SZIBILLA. Jacobi Viktor halhatatlan zenéjű operettje.

Nem r

hogya

lego

nő

(CLUJ)

Hatvanöt zsidó diák jövője a semmibe vész...

Reménytelenség és kétségbeesés lett urrá az orvosi fakultásnál visszautasított zsidó diákokon. Hetven jelentkezőből ötöt vettek fel. Közéledés a numerus nullushoz

Cluj-Kolozsvár, november 10. (Az Uj Kelet tud.) Megnyitott az egyetemi év.

A zsidó ifjúság számára, itt Erdélyben egyre kevesebb a jelentősége az egyetemi év megnyitásának.

Az erdélyi zsidó egyetemi hallgatók száma évről-évre csökken. Lecsökkent az a szomorú példa, amely előtte áll: az egyetemet végzett munkanélküliek nagy serege, az improkutív pályák haszontalansága, egyre jobban szűkülő kör, melyben a zsidó életkereső fiatalok mozoghat. A gálut nagyon megszükkítette ezeket a lehetőségeket. Orvos, ügyvéd, gyógyszerész. A tanári pálya már kihalt. Az orvosi pedig máris túlszűrt és az állami intézmények felé nem lehet orientálódni. Ügyvédek? Egyízben bemutatunk egy riport keretében hogyan keresi Kolozsváron a kenyerét 60 jogvégzett ember — hogyan keres és hogyan talál átlag havi 2500 lej fixfizetést ügyvédi irodákban, kerek 16 esztendő, néha válogatott szenvedésekkel teli tanulmány után... A gyógyszerész? Eppen zsidó volt az a fiatal gyógyszerész, aki brosurában számol be a gyógyszerész-ifjúság nyomoráról...

Az erdélyi felvilágosító munka, mely a zsidó szervezetekből indult ki, meg tette a maga hatását. Erdélyben egyre kevesebb az egyetemre készülődő diák... Ezzel szemben a technikai pályák iránt megkezdődött az érdeklődés. A kolozsvári felső ipariskola első évére 9 zsidó diák iratkozott be. A múlt évben talán összesen egy volt az egész intézetben. A mezőgazdasági akadémiára számos zsidó diák kérte felvételét azzal, hogy nem akarnak Romániában elhelyezkedni. Erről kötelező nyilatkozatot adtak. A nyilatkozatban benne volt, hogy a Palesztinába való kivándorlás céljából kívánnak mezőgazdasági kiképzést. Az akadémia elutasította a jelentkezőket. És mégis: ebben az évben 70 zsidó diák jelentkezett a kolozsvári egyetemi orvosi fakultásának első évére. Hetven.

öt zsidó az orvosi fakultás első évén

A 240 jelentkező közül 70 volt zsidó. A fakultás, mint már megírtuk, a 70 közül 65-öt visszautasított a felvételi vizsgán...

Maradt tehát hatvanöt zsidó érettségizett fiatalember, akiket nem hajlandó a fakultás befogadni.

Mit csináljanak? Mik volnának a lehetőségek? Ezek a problémák még soha nem győtrtek egy fiatalokat, mint ma. Ez a 35 kibruadt zsidó diák ma az erdélyi zsidó élet legfőbb problémájához tartozik. Ki fe-

lel értük, ki támogatja őket, ki fogja őket arra az utra terelni, amely a leghelyesebb?

A Regátból jönnek a zsidó diákok

A zsidó menza hangos lármájában összeülünk Huszan vannak itt a „golyák” közül. A huszból kettőt vettek fel, a többi visszautasították. És most kiderül, hogy miért jelentkezett az erdélyi zsidó ifjúságnak az intellektuális pályáktól való tartózkodása ellenére 70 diák az egyetem orvosi fakultására?

A jelentkező hetven diák jelentősen nagyobb része ugyanis regátbeli.

— Moldovából jöttem ide — hallom az egyiket —, arra gondoltam, hogy itt olcsóbb az élet és az egyetemi taxák is enyhébbek... Most, hogy nem vettek fel, nem tudom, mit tegyek. Nincsen pénzem egy évet elveszteni...

A másik:

— Én kérem egy évet tanultam Párizsban. Elvégeztem az első egyetemi évet, most meg már nem volt pénzem kiutazni. Olyan tételt adtak fel a felvételin, hogy egy hetedik diák is megírhatta volna. Számomra gyerekjáték volt. És a végén kiderült, hogy nem feleltem meg... Párizsba már nem is mehetek vissza...

A harmadik:

— Munténiai vagyok. Egy barátom itt jár az egyetemen, jól érzi magát, hívott. Teljesen tájékozatlan vagyok. Nagyon szeretnék bejutni a fakultásra...

A diploma fanatikusai
Ezekben a regátbeli zsidó fiúkban fanatikus az az egyetemi pályák szerelme. Frissen emancipált zsidóság fiataljai ezek, akik úgy vetik magukat az intellektuális pályákra, mint a magyar zsidók 50 évvel ezelőtt. Ők még nem járták végig az intellektuális munkanélküliségnek azt az iskoláját, amit az utóbbi években az erdélyiek. Így van az, hogy a kolozsvári egyetemen tanult zsidó diákok között rendkívül nagy a regátbeli zsidók száma.

Kis keleti jiddis dialektus érzik a román beszédükön.

— Valóban könnyű tételeket kaptunk a felvételin. Gyerekjáték volt megírni.

Még a tanár is segített, aki felügyelt közöttünk. Nyugodtak voltunk, hogy mindnyájan átmegyünk. Az érettségi átlagunk nagyon jó. Kevesen végeztünk hetes átlagnál alacsonyabban. Pénteken volt a vizsga. Arra gondoltunk, hogy csak hétfőn vagy kedden tudjuk meg az eredményt, hiszen 240 dolgozat áttanulmányozásához kell legalább két-három nap. De másnap, szombaton reggel már ki voltak függesztve az eredmények. Hetven közül felvettek ötöt... Elképzelhetetlen, hogy a dolgozatok alapján hozták volna a határozatot...

Kisbajuszó, élelkeszemi diák fanatikusán hajtogatja:

— Ez ellen tenni kell valamit! Legalább valamilyen számarányt vettek volna; figye-

lembe. Lesz az első éven 200 diák, ha ebből csak 5 zsidó, ez még a numerus clauzusnál is kisebb százalék. Jasiban és Bukarestben is nagyon megrostálták a jelentkezőket, de mind a két egyetemen felvettek 30-40 zsidót.

Reménytelenség és egyéni akciók...

Reménytelenség, tanácstalanság tükröződik vissza az arcokon. Mit tehetnek? Minden esetben elvesztenek egy esztendőt. Ha csak hétfőn, a fakultás konferenciáján nem vesznek fel még néhányat.

Jönnek a menza diákjai. Legtöbbjük már tuljutott az első éven. Nincsenek ilyen problémáik. Egyelőre tanulnak, hogy majd aztán... Látok itt diákokat, akik már évek óta minden nyarukat hacharsatelepen töltik... Kiképzik magukat tanárrá, orvosra, ügyvéddé, de közben megtanulnak kapálni, kaszálni is. A Palesztina gondolatot így táplálja a zsidó intellektuel-nyomor hajtóereje.

De ezekben a fiúkban, akik még nincsenek 18 évesek, semmi hajlandóságot sem lehet látni ilyesmire. Szerencsétlenek és elnyomottak, mert egyetemen akarnak járni, orvosi diplomát akarnak szerezni és az egyetem nem engedi őket...

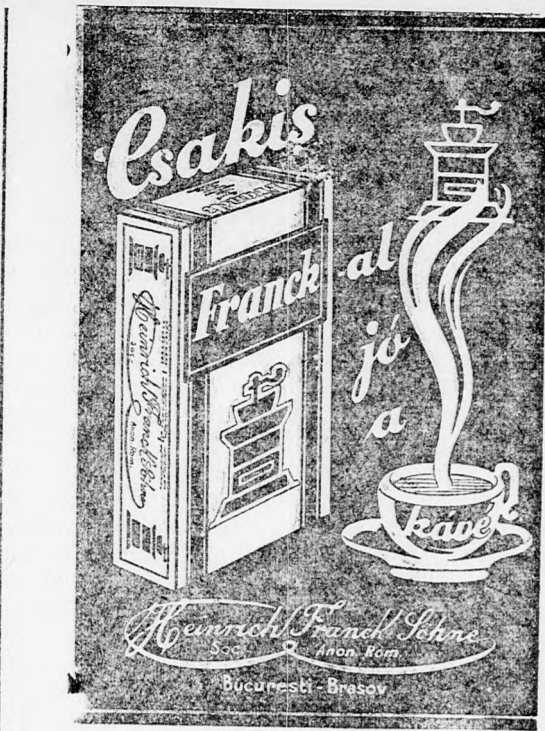
Akció! akció! akció!

Hatvanöt tanácstalanság fiatalember. Iszonyúan sok, így, egy csoportban. Ki tehet értük valamit? Az erdélyi zsidóság rendkívül áldozatosk tart fenn Diáksegélyzést az egyetemi hallgatók számára. De hogyan veheti fel a harcot a hatvanöt zsidó diák elnyomói és kiközösítői ellen?

Egy munkás megölte Madrid polgármesterét

Madrid, november 10. Egyik munkáskelet polgármestere gyilkos merénylet áldozatául esett. A tettet azok sorában keresik, akik a legutóbbi forradalmi megmozdulás során munkabeszüntetésük következtében munkájukat veszítették.

Egyidejű jelentés szerint Lerroux spanyol miniszterelnök tárgyalta a kormány-

A fanatikus szemű diák szóaradata feltartóztatlan:

— Tessék valamit csinálni az érdekünkben! Tessék összehívni tömeggyűlést, akciót, delegációkat...

Megint veszekedés:

— Egy héttel ezelőtt nem jutott eszetelbe! Most már késő lesz!

— Hát én vagyok az oka? Én nem mondtam, hogy együttesen járjunk el?

Ahol baj van, ott veszekedés is van. Hatvanöt életbe induló fiu nem tudja, mit kell tennie. Mit kell tennie? Hatvanöt zsidó fiu azt hiszi, hogy vagy egyetem, vagy pedig semmi. És most itt a semmi.

Az intellektuális pályára induló zsidó ifjúság jövője a semmibe vész...

Ez a romániai zsidó egyetemi ifjúság tragédiája.

Barzilay István

Románia kényszeríteni akarja Németországot, hogy a gabonát devizában, nem pedig áruban fizesse meg

Az export megszorítása következtében áremelkedés észlelhető. Manolescu-Strunga megnyugtató nyilatkozata a gabonaexport pillanatnyi szagnálásáról,

Bucuresti-Bukarest, november 10. (Az Uj Kelet tud.) Manolescu-Strunga ipar és kereskedelmi miniszter a külkereskedelmi mérleg feljavítására irányuló tárgyalásokról nyilatkozatot adott. A nyilatkozatot már régen várták az ország kereskedelmi és ipari körökben, mert Manolescu-Strunga politikája rendkívül érzékenyen érintette az exportöröket.

Manolescu-Strunga kijelenti, hogy intézkedései nem adnak különösebb aggodalomra okot és bár lehetséges, hogy a gabonaexport pillanatnyilag stagnálni fog, néhány hét múlva a helyzet lényegesen megjavul a Németországgal kötendő kereskedelmi megállapodás értelmében. A miniszter a következőket mondotta:

— Az új külkereskedelmi rendszer biztosítani akarja a Nemzeti Banknak a külföldi fizetésekhez és tartozásokhoz szükséges devizákat, ami évente négytízmilliárd lejt tesz ki, valamint meg akarja szerezni a hadfelszereléshez szükséges összegeket is. Kérem a gabonatermelőket és a kereskedőket, ne tulajdonítsanak jelentőséget az esetleges stagnálásnak, amely csak átmeneti jellegű lehet.

A jelenlegi gabonakivitelt majdnem teljesen a Németországba irányuló árpaexportból áll, amelyet Németország tovább adott Hollandiának vagy Angliának devizák ellenében, míg nekünk importárut boesátott rendelkezésünkre. Németország kettős hasznot húzott: devizákat szerzett és exportált anélkül, hogy valami viszontelnyben rendelkezett volna bennünk. Új külkereskedelmi rendszerünkkel

arra kényszerítjük Németországot, hogy devizákat adjon gabona helyébe.

Ekkor Németországnak az lesz az érdeke, hogy ne ajánlja fel a világgiazi áron felülül hüllőnséget, amelyet eddig áru formájában adott nekünk. Ha Németország nem akar devizákat adni, úgy egyenesen azokra a piacokra fogjuk exportálni, ahova a Reich továbbította a gabonákat. Kivételünk stagnálása csak rövid ideig fog tartani és exportőreinknek nincs okuk a nyugtalanságra.

— Ami a kukorica-exportot illeti, abban semmi fennakadás nem fog beállni, mert a vásárló államok devizát adnak a kukoricaért. Dr Schacht birodalmi gazdasági miniszter telefonon kért meg, kezdjünk tárgyalásokat a román-német kereskedelem új alapokra való fektetése érdekében. Megállapodtunk abban, hogy november 15-ike után néhány nappal Berlinbe utazom és lebonyolítjuk a tárgyalásokat.

Manolescu Strunga nyilatkozatának már is megvan a hatása. A tőzsdéken észrevehető áremelkedést konstataáltak, amire a kereskedelmi és ipari miniszter azzal válaszolt, hogy szigorú eszközökkel fogja letörni a spekulációt. Tegnap délután a Banca Nationalánál értekezlet volt, amelyen a bankkormányzó és a bankigazgatók tanácsának tagjai kívül Slavescu pénzügyminiszter és Manolescu Strunga vettek részt. Az értekezleten az új külkereskedelmi rendszert tárgyalták meg és elhatározták, hogy hasonló megbeszélést minden péntekre egybáhoznak.

Győzödjék meg!

Nem reklám, hanem valóság,

hogymindennemű kabát-, ruha-, selyem- és vászonszükségletét

legolcsóbban és mégis legjobban

az átszervezés alatt levő

Biró

női divatáruházában

(CLUJ, Calea Regele Ferdinand 11/a) szerezheti be.

ellendülés gyártásban Az autókiallítás megrendelések, amelyet az ok szerint megöltött nagy gép-

szakmunkásomunkáltszámot. E máris annyi a rendelések szállítja vállalni. a nyolcleórós

BZTUI TEK

erőnél, vagy 20 zik, kisiparosnak adó köteles a ni. Ezen felül kiadóársaság

alaszoltunk.

Alpár Gitta és az ő őse...

A pesti lapokban szélesen kitaposva napokon át olvasható egy művész-regény: Alpár Gitta és Verebes Ernő regénye. A kifejezés bizonyára nem talál, legalább is az „ügy” tartalma szerint. Nem regény ez, inkább valami botrányféle. Beteges dolog, hogy a magyar főváros sajtója olyan dusan foglalkozik vele. Annak a jele, hogy az emberek nagy gondjaik és bajaik közepette mákonynak vesznek efféleket. Művészek között megszokott dolgok, a mai polgár is alig botránkozik meg rajtuk, de mohón fölébreszti kíváncsiságát. Milyen a belső életük azoknak, akik abnormális hangszállaikkal, vagy filmre alkalmas mimikájukkal egy év alatt egy életre elegendő vagyont szereznek. Egyetlen föllépésük nemcsak tapsot jövedelmez, hanem pénzt, annyit, hogy abból egy szegény diák, vagy egy tehetséges színész egy esztendőig el tudná látni magát. Művészéletünk fonák sztár-rendszerre ez, furcsaságok kabinetje. Szeret belépillantani a tömegember, aki valahogy tud énekelni és tud színészkedni és az irigység és a megbántott igazság érzetével kíséri a „befutottakról” szóló leleplezéseket.

Nekem más érzéseim támadtak a botrány-regény olvasásakor.

Valamelyik újság megírja, hogy Alpár Gitta a Klopfer-familia egyik sarja, jellegzetes Klopfer-orr, amit helyre operáltattak, dus fekete, sötét gőndör Klopfer-hajzattal, amit szőkére festetett. Nem tudom, a terebélyes Klopfer-familianak melyik ágából származott a templombérnök, vagy a sipuceai maradványkereskedők ágából, vagy az újpesti halkereskedők közül. Nem tudom. En a Klopfer-törzs egy kitűnőségét ismertem, gyanítom, hogy Alpár Gitta nagypapája volt, akiről egy strófát mondanék.

Piatel újságíró voltam Pesten és Klopfer (azt hiszem) Sámuel urhoz mentem kosztra és lakásra. Az öreg ur valahonnan Szlavoniából — Vukovarról, vagy Pakracból — került a Rombach utcába, nagy szakállal, patriar, kás szemöldökkel, profétás nyugalommal. Az asztalnál a kosztosokon kívül ültek: a felesége, a leánya és a veje.

Ha jól emlékszem, a vő szezón-ember volt. Az „r” betűs hónapokban halokkal kereskedett, ugyancsak Újpesten, a nyári négy „r” nélküli hónapban viszont resztilikkel. Egy időben — amikor minden kétél szakadt — a vő régi mesterségét szedte elő: zsonglorkodott mulatóhelyeken, éjjeli kávéházakban, elegánsan, frakkban, finoman. Nem bohémkedett, nem elméskedett pestiesen, komoly, súlyos kijelentései voltak, éppen mint az apósnak. Érezte magában a nagy felelősséget, amivel közönségének tartozik és a család tekintélynek.

Klopfer bácsi legalább is hivatalosan nem tudott veje foglalkozásáról. Ha nyilvánosan tudott volna róla, bizonyára fölfordul az egész családi alkotmány.

Klopfer bácsinak ugyanis ez volt a szólás módja:

— Amire nem lehet áldóimát mondani, abban nincs is áldás. Minthogy a művészetek élvezetére nincs áldóima, tehát az nem igazi élvezet, tehát jó zsidó nem részesedhetik benne. Hálát adok az Uristennek, hogy családomban még nem termett művész és bizonyára ez az oka, hogy békében élünk egymás között.

Az asztalnál mondotta ezeket, miután

7000 m² szabadterület

iparvágánnyal, valamint beton fedett raktárrészek bérbeadók. Beraktározásokat előnyös feltételekkel vállal

Unió Általános Szállítási Rt.
Piata Unirii 31.

Naraglutése sok lát fogyaszt

Negyedrészt garantáltan megtakaríthat economiserünk alkalmazásával.

Calipso fémipari r. t.
Cluj,

Str. Cernaui 36. Telefon 10 és 453.

megsimogatta tekintélyes proféta-szakállát, miután elmondott a berdicsevi rebberől szóló csodás történetet, helytelenül alkalmazott talmudi és midrás-idézeteket, szombaton délelőtt és délután. Sőt után ugyanis elbágyadt az öreg ur, alig beszélt. Asztalbontás után bevonult az én szobámba, bezárkózott, hogy pihenjen. Mi egymás között — leánya, veje, felesége és a kosztosok — azonban galádul megrálgalmaztuk, hogy a

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ránk bán. Száz éve, hogy Kolozsváron első ízben mutatták be Katona József erősen szocialis izű drámáját. A Magyar Színház igazgatósága ebből az alkalomból parádés előadást rendezett. Az előadás előtt Erkel Ferenc Hunyadi László nyitányát játszották, majd Vásárhelyi János püspökhelyettes mátyásos gondolatoktól átszótt patetikus beszéde következtet Tompa Sándor, a Bánk bán bordalát énekelte kellemes baritonján, majd Solyomán Magda a La Grange-áriáját adta elő hatásosan. Az előadásban az együttes legjobb erői vettek részt nagy igyekezettel. Az előadásnak teljes sikere volt, amiben az oroszlanrész Kádár Imrénének jutott, kitűnő rendezésével. Stefanidesz József, mint a zenekar vezetője, sok sikert aratott. A stílusos, újszerű díszleteket Rajnai Sándor tervezte, aki mint segédrendező is működik a színháznál.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. e. 11 órákor: **AZ ANYASZIV.** (Olcsó helyárrakkal. A legdrágább jegy 23 lej.)

Vasárnap d. u. 3 órákor: **VADVIRÁG.** (Solyomán Magdával. A nagyszerű operett első mérsékelt helyáras előadása.)

sólet utáni trabukóját szivje el nyugodt és biztonságos magányában.

Ugy tudom, a Klopfer-család patriárkája azóta meghalt. Vajjon megérte-e Alpár Gittának az unokának, vagy rokonnak művészi feltörését, nem volt módomban megtudni. Csak egyre vagyok kíváncsi. Ha tudta volna az öreg ur, hogy Gitta (Rebeka) hetvenzer pengőcskét keres egy szerepléséért, vajjon akkor is ragaszkodott volna az elvéhez:

— Ami fölött nem mondhatnak „broché”, azon nincs is „broché”.
Vagy meglehet, a sok és feltűnő botrány után itélve, talán mégis neki volt igaza.

(sz. i.)

Vasárnap d. u. 6 órákor: **KÉK DUNA.** (Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap este 9 órákor: **SZIBILL.** (A 30 napos turnéra induló társulat utolsó előadása.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, november 11: Svanda a dudás. (Matiné.)

Hétfő, november 12: Egy éj Velencében.

Szerda, november 14: Carmen. (Urania Bădescu asszony és Dinu Bădescu ur vendég szereplésével, a bukaresti Román Operától.)

Péntek, november 16: Tosca. (Dinu Bădescu ur vendég szereplésével.)

Szombat, november 17: Carmen. (Iskolai matiné.)

Vasárnap, november 17 este: Svanda a dudás.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor matiné: A hegyek ördöge. 7 és 12 lejes helyárrak.

Ma, vasárnap Frasquita. Fősz. a legszebb hangú művészpár: Jarmila Novotná és Heinz Bollmann. Ragyogó kiállítás, gyönyörű tengeri felvételek. Lehár mindent felejtető csodálatos melodíái. A filmben szerepel Lehár Ferenc is, aki személyesen dirigálja a bécsi filharmonikusok 300 tagú zenekarát.

A csernovíci zsidó városi színház erdélyi vendégszínház:

igazgató: M. REISCH

SIDY THAL

az európai hírv fiatal szubrett fellépésével

ADOLF TEFNER

a kitűnő buffó-komikus művészi vezetésével

November 11 vasárnap	Gherlán a Select mozgóban	Harz was bengt operett 3 felvonásban
November 12 hétfő	Kolozsváron a Magyar Színházban	Die Komödiantin operett 2 felvonásban
November 13 kedd	"	Die Schikerte operett 3 felvonásban
November 14 szerda	"	Die Rebezen operett
November 15 csütörtök	"	Harz was bengt operett 3 felvonásban

A társulatnak 32 tagja van.

Rendező:
S. SADIGURSKI.
A zongoránál:
BORIS LIDIN.

Játékvezető:
L. FACHLER.

Saját jazz zenekar

B. SEGALL
vezetése alatt.
Jazz-mester:
M. PAUKER.

Menjen a cipészhez és csináltasson
VIZHATLAN
PALMA-OKMA
TARTÓSTALPAT
Saját érdekében!

ÉPÍTŐMUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap 3, 6 és 9 órákor dupla műsor:
I. OFENSEGE ADJUTANSA. Nagyszerű vígjáték. Fősz.: Vlasta Burian és Grethl Theimer. II. Remo, az ördög-tigris. A legújabb dzsungelfilm.

Hétfőn 5½ és 7: Ugyanez a műsor.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legtöbb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelentéslevelet csak úgy továbbítunk, ha portóbeli jegy mellékelve van.

Házasságokat a legelőnyösebb feltételek mellett közvetít a „Globus” házasságközvetítő iroda Alba-Iulia, Str. Avram Iancu 4. Válaszbélyeg mellékelendő.

Jól bevezetett kóser szálloda és étterem, palesztinai kivándorlás miatt, eladó, esetleg bérbe kiadó. Restaurant Grünfeld Baia-Mare.

Student ertheilt Unterricht in deutsch und rumänisch, mit raschestem Erfolg. Adresse bei der Administration.

Garzonlakás: szoba, előszoba, fürdőszoba belvárosban azonnalra kiadó. Minorita u. 4.

Tiszviselőnő vagy diákéleány lakást olcsón kaphat fürdőszobahasználattal. Str. Paris (Pap u.) 38. Hátul az udvarban.

Dániel-kályhát megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Asztali telefonok, telefonközpont, íróasztalok, szekrények és egyéb irodaberendezési tárgyak eladók Naționala Biztosító Regina Maria 6. Cluj.

Urino lakást, ellátást kaphat Str. Treac-toar 15 alatt.

Edith, ha különleges szép gombot akar ruhájára, ugy azt csak a „Star”-nál kapja. Kossuth L. u. 1.

Jónából való értelmes fiut üzletbe felvesszünk. Cim a kiadóban.

Belvárosi bevezetett üzlethez cca 100.000 lejje! társat keresek. Cim „Legjobb szakma” jelige alatt a kiadóban.

Román, német, angol, francia, magyar önálló levelező, könyvelő teljes vagy részbeni alkalmazást keres. Kiadóba „Létminimum” alatt.

Cal. Reg. Ferdinand 82. szám alatt elsőemeleti uccai négyszoba, alkov, konyha, fürdőszobás lakás azonnalra kiadó. Esetleg különbejáratu két szoba konyha nélkül külön. Bér 2600, illetve 1300 lej havi, együtt 44.000 lej járulékkal. Értekezni az udvaron Lébéknél, vagy ügyvédi irodában Str. Vlahuta 3. földszint 4.

Sürgösen eladó egy aszurozó, egy 10/30-es, egy 5/30-as prima állapotban levő kőtölgépek. Cim: Terkeltaub Mihály Oradea, Piata Mihai Viteazul 5.

Egy A

Keddi lapunkban sáról írott tudós temető sírfeliratair kozik az alábbi le munkatársunk, dr. zett hozzánk.

Kedves (sz. i.)

Ön csodálkozik a kövek sokaságán „neolog” temetőben a nemzeti jelleg a boltak világában azonban az is igaz sírkövekről szóló diva régideje mondhatni lopózott a zsidó t hogy eredetileg tal temetők világát.

Néhány héttel e tam erről és hogy helyesen tudom, v hetem, aki, néhány meg tölem a chev Kadisa jubilaris kö tem az Ön ösztök val, a zsidó temet kel és ennek a fog többi között azt is zsidó sírkövek, an világra hozott, ma hóber felirásuak.

A hajdani Pann római idöből szárm latin keveréknyelvi irásuak. A római kövek közül össze függelékkeppen, többi görög, egyé josen hébermentes, csak a 19. század vált általánossá.

Klein Sámuel je Corpus inscriptioni kál, melyek a máso maznak. Csak négy zülük, kettő héber. Tehát már a szent földjén is idegen id Ne vegye tehát t iyetésképpen nem, a Majális ucca sírk asszimiláció termé nek jelei ezek.

Az öreg Löwnek, illik van egy port Requisiten und Erz Ebben a könyvben sírkövekkel kapcsol kal is foglalkozik s nem találkoznak ke felirásokkal, epitap nyelviek, amikre vé liai és talmudi idö temetőket. A temet ben nem tartozott a közé. Jeruzsálemb osztály, a halálra it

Általános v
butorai
vezet
izlés
mín

Egyszer az e
tehát jól gon
be szákségte
igazolja, hog
latkozhatik.

Szó
és
Butor
Brasov
Buc

Egy kis történelem a zsidó temetőről

Keddi lapunkban a Vértes-émlékmű avatásáról írott tudósításunkban kitértünk a temető sírfelirataira. A cikk e részére vonatkozik az alábbi levél, amelyet kitűnő bécsi munkatársunk, dr. Grünfeld Salamon intézett hozzánk.

Kedves (sz. i.) Mester!

Ön csodálkozik a nemhéber felírási sírkövek sokaságán ott fent a majálisuccai „neológ” temetőben és a zsidó népiség nevében a nemzeti jelleg kidomborítását követeli a boitak világában is. Igaza van. Viszont azonban az is igaz, hogy a nemhéber nyelvű sírkövekről divatja nem tegnapi keletű, régideje mondhatni: az ősi időkben már bepopoázott a zsidó temetőbe, sőt tartok tőle, hogy eredetileg talán egyedül uralta a zsidó temetők világát.

Néhány héttel ezelőtt jómagam sem tudtam arról és hogy most így tudom és végre helyesen tudom, voltaképpen Önnek köszönhetem, aki, néhány hete ennek, cikket rendelt meg tőlem a chevrákról, a kolozsvári Chevrá Kadisa jubiláris könyvébe. Foglalkozni kezdtem az Ön ösztökélésére a chevrák multjával, a zsidó temetőkkel, bennük a sírkövekkel és ennek a foglalkozásnak során a sok többi között azt is megtudtam, hogy a régi zsidó sírkövek, amiket az archeológia napvilágra hozott, majdnem kivétel nélkül nemhéber felírásúak.

A hajdani Pannónia területén talált és a római időből származó zsidó sírkövek görög-latin keveréknyelvűek, vagy tiszta latin felírásúak. A római katakombákban talált sírkövek közül össze-vissza hármán akadnak, függelékkel, héber nyelvű áldásra, a többi görög, egy-néhány latin felírású és teljesen hébermentes. A héber nyelvű sírfelírás csak a 19. század óta gyökeredzett be és vált általánossá.

Klein Sámuel jeruzsálemi egyetemi tanár Corpus inscriptionumja 7 sírfeliratot publikál, melyek a második szentély idejéből származnak. Csak négynek héber a felírása közülük, kettő héber-görög, egy tiszta görög. Tehát már a szentély idejében és Palesztina földjén is idegen idióma járta a sírköveket! Ne vegye tehát tőlem rossz néven, hogy illetéknéppen nem tudok nagyon haragudni a Majális uca sírköveire. Az elkerülhetetlen asszimiláció termékei s nem egyesek bűnének jelei ezek.

Az öreg Löwnek, Leopold Löwnek, tudnivalik van egy pompás műve: Graphische Requisiten und Erzeugnisse bei den Juden. Ebben a könyvben a sírkövekről és a sírkövekkel kapcsolatos rituális problémákkal is foglalkozik s megmagyarázza, miért nem találkoztunk kezdetben a zsidóknál sírkövefelírásokkal, epitaphokkal s miért idegen nyelvűek, amikre végre rábukkanunk. A bibliai és talmudi időkben nem ismert sírköveket, a temető — írja — abban az időben nem tartozott a hitközség attribútumjai közé. Jeruzsálemben csak a szegény néposztály, a halálra ítélt gonosztevők és zará-

dokok számára állott egy-egy temető. A nagyobb községek szintén gondoskodtak a szegények számára temetőhelyről. A kisebb községekben azonban nem történt ilyen gondoskodás. Innen a sok rendőri és rituális intézkedés, amely a szana-széljél fekvő sírhelyekre vonatkozik. A jómódu családok nem vették a temetőt igénybe; ezeknek, akárcsak a bibliai időkben, a talmud idejében is saját temetkezési helyeik, sírboltjaik voltak, ide temették a halottjukat.

A szegényeknek nem tellett síremlékre és még kevésbé felírásra. A gazdagoknak viszont nem volt rá szükségük, mert a családi tradíció felírás nélkül is megőrizte az elhunyt nevét. Így tehát a síremléket nem látták el felírással. Az epitaphok épügy, mint a közöstemető a gótsz terméke Löw szerint, az előkelő családok követni kezdték környezetük szokását és felírással látták el a halottjaik emlékére felállított sírköveket. És ahogy idegen volt a szokás, idegen volt eleinte a nyelv is, amelyben a felírást megszüvegezték. Az öreg Löw, aki nemcsak tudós, hanem reformernek is, persze él az alkalommal, hogy ezen az alapon is suhintson egyet a vallásos községek felé, akik csak héber felírásokat engedélyeznek a temetőjükben. Nincs jogom rá — írja — hiszen a legrégebb sírkövek felírása sem héber szövegű!

Már a régi zsidó sírköveket is jelvények díszítik: hétágu lámpa, olajkorsó, pálmalevél, etrog. A kohén sírkövére áldásosztásra egybetett kéz, a szabóóra olló, a patikuséra fűszerdaráló, a tudósra thóraterkeres került. Később már egész szimbolikus jeleneteket véstek rá. A sírköfaragásnak nemes művészetbe fejlődött ki a gettóban. Az olasz Riviera egyik temetőjében, ahol békés együttesben nyugszanak a keresztények és a zsidók, egy orosz-zsidó görvir érdekes sírkövet állított a feleségének. 1908-ban láttam és le is írtam valamelyik zsidó újságban. A vízszintes márványlapon férfi áll, aki két fügyvermet vezet a kezükön, a függőleges irányban felállított márványlapról fátyolosarcu, könnyeszemű nő tekint rájuk. A felírás: „Komu beneha ve-asruha, baála vehallela” a Mislé (Proverbium) könyvéből van véve és a jó Károli Gáspár fordítása szerint ezt jelenti magyarul: Felkelnek az ő fiai és boldognak mondják őt; az ő férje és dicséri őt.

A zsidó sírfelírások első tudományos kutatója egyébként Zunz. 1845-ben megjelent Zur Geschichte und Literatur című művének 304—458 oldalán sok mindenről tájékoztató tanulmánya jelent meg. Das Gedächtnis der Gerechten cím alatt. Érdemes elolvasni. Szíves engedelmeivel ideköt belőle egy mondatot. Miután elkecseregte, hogy a zsidóellenes düh nemcsak az élő zsidóknak, hanem mint a „Kínót” elsírják, a halott zsidókon is kitöltötte a mérgét, feldulta a temetőket, szét-szórta a csontokat, összetörte a sírköveket.

Cuzista agitátorok és a rendőrség sorozatos összetűzése Bukovinában

Ciolic beszarabiai képviselő vezette a cuzisták bujtogató csapatát

Bucuresti-Bukarest, november 10. (Az Uj Kelet tud.) Bukovinában tegnap sorozatos összetűzésekre került sor cuzista vezetők és a hatóságok képviselői között. Csernovicból a kora reggeli órákban autón indultak el propaganda utra az anti-szemita szervezetek vezetői, közöttük Ciolic cuzista képviselő, Hután professzor képviselő, Novitzchi, a lótolvajlásáról ismert volt cuzista szenátor, Costache a csernovici cuzista szervezet elnöke, Joan Salahor és mások.

Az autó első utja Storoinet városába vezetett, ahol vasárnap lévén, mintegy négy-öt száz paraszt gyűlt össze. A cuzista vezetők uszító hangú rőpiratokat osztogattak szét a parasztok között és bujtogatni kezdték őket. A rendőrhatalóságok közbeléptek és le akarták tartóztatni őket, ezeknek azonban sikerült idejében tovább állniuk. Vascaut felé vették útjukat. A sztorojineti hatóságok távirati megkeresést küldtek Vascautba, utasítva az ottani rendőrséget, hogy tartóztassa le

MESTERMŰ

valósult meg az illatszerészet művészetében a

RIVAL DE RAVEL

kőlnívizzel, amely Dumas testőrjei módjára felveszi a versenyt a kor összes hőseivel és így felülmulja a világ leghíresebb kőlnívizeit.

RIVAL DE RAVEL kőlnívíz — természetes töménykivonat alappal — az elegáns világ által elfogadott kőlnívíz.

Különlegességek:

BOLERO
BRISE FLEURIE
FLEURS DE MAI
MATIN BLEU
CHOUKY
ORIGINAL

RIVAL Ravel

RAVEL Bucuresti, Str. Romul 40

ezeket írja: „Mire a tudomány megszelídítette a barbárizmust, a pusztítás munkája már befejeződött és a tudásszomjas kutatók megsirathatták a sírköveket.”

Szívélyesen köszönti, hive és barátja:

(g. s.)

kezett meg az egész nap folyamán Bukovina fővárosába. Azt hiszik, hogy az autó Beszarabia felé vette útját. Sikerült azonban letartóztatni Joan Salahort és egy George Cravetochi nevű egyént, aki ugyan csak részt vett a bujtogatásban. Az események eredményeképpen a csernovici katonai és rendőrhatalóságok megbeszülésre ültek össze, amelyen részt vettek Pihal rendőrségi vezérfelügyelő, Ignat ezredes a csendőrlégi parancsnoka és G. Vuntu vármegyei prefektus. Elhatározták, hogy a legszigorúbb intézkedéseket fogják a bujtogatókkal szemben foganatosítani és minden eszközzel fenn fogják tartani a rendet egész Bukovina területén.

Maurois: A textilgyáros. Közgazdasági regénynek is mondhatnók Mauroisnak ezt a pompás írását, ha azt tekintjük, hogy milyen kitűnően belevilágít abba a küzdelembe, amit a francia textilipar vívott meg a háború nagy konjunkturáját követő gazdasági krízis idején. Szociológiai regénynek is minősíthetjük abból a szempontból nézve, hogy munkaadó és munkások viszonyát, egymással való harcát és egymástól való függését rajzolja meg és briliánsan vetíti elénk egy nagyszabású sztrájk képét, amelynek keretében élesen kiugrik a kapitalista és a proletár lélek kontúrja. Itt érkezünk el a harnadik minősítéshez, amelynek alapján pszichológiai regény „A textilgyáros” és ez az oldala a legerősebb, mert hallatlan finomsággal érteti meg a kitűnő Maurois, hogy az „üzem” levegője, a gyár munkájának ritmusa mint vonzza ellenállhatatlan erővel magához a bohémásra hajló, fiatal katonatisztet, nagy miként váltja ki belőle ez a légkör a generációkon át a családtagokba idegződött szellemet és hogyan formálja őt a kemény, csak a munkájáért élő nagyapa hasonmásává. Cserépfalvi kiadás, jó kiállítás, egészszomszombtésben 105 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál Cluj.

Írógép és löllő-follak

javitását szakszerűen végezzük. Sokszorosításokat izléses kivitelben készítünk.

FEHÉR

Írógép és töltőtoll váliat Str. Reg. Maria 2.
Telefon: 11-03.

Általános vélemény, hogy butoraink vezetnek izlésben, minőségben

Egyszer az életben vásárol butort, tehát jól gondolja meg, hol szerzi be szükségletét. Sokezer vevőnk igazolja, hogy cégünkbe nem csalatkozhatik.

Székely és Réti Butorgyár Rt.
Brasov Tg.-Mures
Bucuresti

...a
...kex
...tasson
...KMA
...ALPAT
...kében!
...MUSORA:
...dupla műsor:
...TANSA. Nagy-
...Vlasta Burian
...Remo, az ördög-
...gefilm.
...műsor.
...SEK
...lej, vastagabb
...hirdetés 20 lej.
...kedvezmény.
...zetendő. Jelgés
...a portobélyeg
...n.
...sebb feltételek
...házasságközve-
...Avram Iancu 4.
...oda és étterem.
...t, eladó, esetleg
...infeld Baia-Mare.
...in deutsch und
...Erfolg. Adresse
...zoba, fürdőszoba
...Minorita u. 4.
...ány lakást ol-
...udvarban.
...keresek. Cim a
...központ, írósz-
...irodaberendezés
...Biztosító Regina
...phat Str. Treca-
...gombot akar
...Star"-nál kapja.
...ut üzletbe fel-
...hez cca 100.000
...Legjobb szakma"
...ncia, magyar ön-
...es vagy részbeni
...„Létminimum"
...szám alatt első-
...alkov, konyha,
...kiadó. Esetleg
...ha nélkül külön-
...vi, együtt 44.000
...udvaron Lébék-
...Str. Vlahuta 3.,
...ozó, egy 10⁵⁰-es,
...levő kötégek.
...dea, Piața Mihai

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A csehszlovákiai WIZO

A csehszlovákiai Wizo 7.500 taggal és 98 csoporttal rendelkezik. Az évi Keren Kájemet kvóta, melyet a csoportok felhozhatnak 200.000 csehszlovákia.

Az elmúlt évben a csehszlovákiai Wizo nagy jelentőségű propagandamunkát végzett, melynek révén sikerült szorosabb kapcsolatot teremteni a tömegekkel és azoknak nagyrészt a Wizo munkába bevonni. A kulturális munkát egy a központ által kidolgozott kulturális munkaterv szerint végezték a csoportok. Jelentős eredményeket ért el a Wizo a héber nyelv terjesztése terén. Több csoportban komolyan fogják fel a héber nyelv megtanulását és szorgalmasan igyekeznek a követelményeknek megfelelni. Három hónapja, hogy a kulturális munkák kiszélesítése érdekében, megjelenik a csehszlovákiai Wizo hivatalos lapja a „Blätter für Die Jüdische Frau”, melynek hasábjain állandó héber nyelvtani rovat van és amelyen keresztül azok a csoportok is, melyek nem bírnak héber tanerőt alkalmazni, azok is lépést tarthassanak a többi, nagyobb héber tanerővel rendelkező csoportokkal. A Wizo tagok és csoportok belső problémáinak megtárgyalására szolgál a „Die Ortsgruppe” című havi bulletin, melynek hasábjai keretében megtárgyalásra kerülnek az összes aktuális, cionista, Wizo, valamint speciális nő problémák. A legutóbbi Cionista Kongresszusnak Prágában való megtartása nagyon sokban segítette az összes csehszlovákiai cionista szervezeteket, de különösen a Wizot ahhoz, hogy friss erő, és lendület vonuljon végig a csoportok sorában. A föderáció tervbe vette a legközelebbi, Palesztinában megtartandó Wizo konferenciára egy társasutazás megszervezését, mely előreláthatólag a siker jegyében fog lezajlani.

A föderáció pénzügyi részét egy, az exekutive kezében belül működő pénzügyi bizottság vezeti, melynek kötelessége figyelemmel kísérni, hogy a csoportok kihasználják e az összes rendelkezésükre álló eszközöket, melyeknek révén nagyobb pénzügyi helyzetet hozhatnak fel a Wizo céljaira. A Prágában kidolgozott, egységes központi program sikerét a legteljesebb mértékben a prágai példa igazolta, ahol sikerült a Wizonak 60.000 csehszlovákia felhozni.

Egy szépen sikerült koncerttel 10.000 csehszlovákia hozott fel a prágai Wizo. Egy akció, melyet a tagok sorában rendezett a Wizo szép eredménnyel végződött. Kisebb társadalmi összejövetelek, rendezvények, teadélutánok, kultúrestek stb. ki lettek teljes mértékben aknáva a Wizo pénzügyi helyzetének javítása érdekében. De nem csak a prágai Wizo pénzügyi kampánya végződött sikerrel, hanem a többi csoportokban is legteljesebb sikert eredményezett. Így a brünni Wizo által kiadott szakácskönyv révén jelentős összeghez jutott a Wizo.

A Keren Kájemet Lőjiszráél perselyűritési munkáját Csehszlovákia minden helységben egy önkéntes, a különböző cionista csoportok tagjaiból alakított bizottság végzi, melyben a Wizo tagok szépszámmal vesznek részt. A havi KKL bevétel meghaladja a 30 ezer csehszlovákia. Az Arlosoroff akcióra a Wizo 80.000 csehszlovákia hozott fel.

Az Ussiskin akció még nem fejeződött be, de eddig is több, mint 100.000 csehszlovákia hozott fel a Wizo egyedül. Az Ussiskin akcióban való aktív részvételre a Wizo csoportokat egy külön központi levél szította fel.

A Jung Wizo chalucái a „Hechalue” keretén belül nyernek elhelyezkedést. Előreláthatólag, a közeljövőben egy külön Jung Wizo hacsaráttelep lesz felállítva, mely hivatva lesz az összes Jung Wizo chalucákat a palesztinai álljára, úgy szellemileg, mint fizikailag előkészíteni.

A TEMESVÁRI WIZO HIREI. A múlt héten dr. Handler Rezsőné tartott a temesvári Wizo mindhárom csoportja együttes gyűlést, melyen a szokatlanul nagy számban megjelent hölgyek előtt dr. Löwy Slomo (Jeruzsálem) tartott „Palesztinai szokások” címen érdekes és nagy tetszéssel fogadott előadást. A jövő heti program: Hétfőn 12-én a gyárvarosi tagozat Keller Miksánénál tart gyűlést. Kedden 13-án a bevárosi tagozat összejövetele Perlstein Babynál lesz és szerdán 14-én a jözsefvárosi csoport Salamon Lászlónál tartja heti összejövetelét.

Az erdélyi WIZO temesvári központjának felhívása

Tekintettel arra, hogy közös megbeszéléseink mindenkor az egyes csoportok munkáját nagyban elősegítik, több oldalról jövő felszólításnak engedve, elhatároztuk, hogy karácsonykor, december 25-én Szatmáron országos Wizo-konferenciát tartunk.

AZ UTAZÁS. Értesülésünk szerint a karácsonyi szünetben 50 százalékos vasúti kedvezmény van és minden résztvevőnek megkönnyíti az utazás lehetőségeit. A december 26-ika még a hivatásban álló hölgyeknek is megfelel és már 25-én tartjuk ismerkedési estélyünket, hogy alkalmunk legyen az egyes Wizo-csoportok delegátusaival behatóbban beszélgetni.

Kérjük velünk sürgősen közölni, hogy csoportjuktól hány delegátusra számíthatunk, mert súlyt helyezünk arra, hogy minél több hölgy vegyen részt a közös megbeszélésen.

Kérjük, hogy az egyes csoportok munkabeszámolóikat, pénztári jelentéseiket és esetleges indítványokat, melyekből, de legkésőbb december 15-ig okvetlenül beküldjék, hogy a központ munkája ezáltal fennakadást ne szenvedjen.

A Zsidó Nemzeti Szövetség ugyanakkor

tartja Nagyintézőbizottsági gyűlését (NIB) és nagyon kívánatos volna, hogy hölgyeink közül minél számosabban venni részt azon.

Kérjük, szíveskedjenek mielőbb bejelenteni, hogy hány delegátus tart igényt privát elszállásolásra, hogy ez irányban lehetőleg mindenkinek a kívánságait szem előtt tarthassuk.

Reméljük, hogy Szatmár központi felhívásánál fogva minden csoportnak könnyen lehetséges lesz az országos konferencián résztvenni.

Újra kérjük tehát az összes csoportokat, hogy alantí adatokat legsürgősebben beküldeni szíveskedjenek:

Beszámolót 1934 június 1-től, az új csoportok alakulásuk óta. Pénztárkimutatást. Esetleges indítványokat. Elszállásolási igényeket. (Dr. Jordán Viktornénál Satumare, str. Regina Maria 11.) Delegátusok számát. — Elvárjuk, hogy minden csoport, minél több delegátussal képviseltesse magát és a jövő munkára nézve is eredményes lesz összejövetelünk.

Igaz cionista üdvözléssel!

REITTER LUNKA s. k.
orsz. ügyvezető

Talmudi legendák

Jeruzsálem elpusztult és a rómaiak irtózatossá vértételeket tartottak a legyőzött zsidó nemzet fölött. Egy szegény zsidó asszonyt hét gyermekével együtt odahurcolták a római császár elé, a császár előtt egy tömjénező oltár állott. A rómaiak ráparancsoltak a hét ifjura, hogy tömjénezzenek a császár előtt. Sorba állították őket és előszolitották a legidősebbet:

— Borulj le a császár előtt és tömjénezd Róma istenének, mert ha nem, halállal lakolsz!

Az ifjú válaszolt: — Irva van ami törvényeinkben: „En, az Örökkön Létező Egy, vagyok a te istened.” — és bátran lépett a vérpadra. Szólták a másodikokat. A második felel:

— Törvényünk tiltja, más előtt is leborulni, hacsak nem az örökké létező isten előtt — és törellenül követte bátyját a halálba.

A harmadik így válaszolt:

— Egy az isten! — és mosolyogva hullott el a bakó csapásai alatt. És így cselekedett a negyedik, az ötödik, és mind, míg végre a legkisebbre került a sor. Amikor a legkisebbet a hetediket a vesztőhelyre vitték, a szegény anya könyörögve fordult a rómaiakhoz:

— Engedjétek, hogy legalább még egyszer megölelhessem, megcsókolhassam a kicsiny fiamat.

A római császár intett és a fiu odaomlott anyja karjai közé. És a zsidó anya gyötrelme-

sen ölelte magához legkisebb fiát és sirva, fuldokolva mondotta örök bucsuzásra:

— En gyermekeim! Menjétek békében és mondjátok meg az Urnak, hogy a mi ösünk Ábrám csak egy fiát áldozta néki, de én, a szegény zsidó asszony hét gyermekemet adtam oda, az ő nevének megszentelésére.

Jósája próféta egyik beszédében a szőlőtől-höz hasonlítja Jizráel népet. Mi ennek a hasonlatnak igazi értelme? A szőlőtől a csóny növény szinte kuszik a földön és a gondatlan járókelők rája tipornak. De ha megjött a gyümölcsérés ideje, gyümölcse olyan, hogy királyok asztalára méltó. Imigyen Jizráel is. Ma még esett nép és mélysebbe hullott. De közel már az idők teljesülése és Jizráel nagy lesz és dicső.

Hardián római császár, egyszer Tibériás környékén tartózkodott. Egyik napon meglátott egy öreg zsidót, aki egy fügefapalántát ültetett a szántóföldjén. A császár csodálkozva szólította meg a zsidót:

— Szegény öreg, ameddig fiatal voltál azon fáradoztál, hogy öreg napjaidra félre tehess valamit. De mostan, ugyan mikor fogod már fáradságod gyümölcsét élvezni?

— Uram, — felelt az agastyán, munkálkodtam ifjkoromban és dolgozok most is, öreg létemre és isten kezében a jutalom.

Erdélyi barátainknak

Teljesen igazatok van erdélyi barátaim, akik azt írjátok nekem, hogy „paraszti” vagyok. Igen. Csak nem abban az értelemben, ahogy azt ti irtátok, nem macskakörömben „paraszti” hanem ténylegesen az, aki regenerálódott, aki önmaga életén keresztül valósi, totta meg először a cionista gondolatot és beállt azok sorába, akik a zsidó nép jövőjéért akarnak dolgozni.

Ha elmondanám nektek mostani életemet, talán el sem hinnétek. Azt mondanátok rólam, hogy „romantikus” vagyok, holott az élet itt minden, csak éppen nem romantikus. Talán halottatok róla, hogy mi az „ereci valóság!” Ereci valóság alatt kemény, nehéz, paraszti munka értendő. Értendő a téhen, amelyet itt nem Riskának, Risonának neveznek, értendő alatta a kibbus háávodá és más, a ti galuti fogalmaitokhoz mérten annyira távoli, idegen verejtékes munkát, ön-feláldozást és teljes odaadást igénylő problémát.

Mit tudjátok ti azt, mennyi erő, mennyi lendület kerül felszínre itt az emberből!

Ha összehasonlítom magam azzal a bábélettel és valakivel, aki voltam, nem ismerek magamra.

Földmunkás vagyok. Chaluca.

Aki önmaga életén keresztül valósiítja meg a cionista és chaluci ideált. Nézz Cionáh.

Stefánia Hillmann

A szebeni Wizo újból megkezdte tevékenységét. A rendes összejöveteleket dr. Révész Ecéné elnöknő lakásán tartják meg. November elsején tartott gyűlésükön dr. Révész Béláné „A nőmozgalom és a zsidó asszony mai helyzetéről” tartott érdekes előadást. Az angol és héber kurzusok is élénk részvétellel folynak. A héber kurzusok jövődelme a KKL javára megy.

A mi művészeink

(Az alábbi sorokat a néhány évvel ezelőtt elhunyt zsidó grafikus, E. M. Lilien írta.)

Isten hat nap alatt megteremtette a világot és azóta pihen. De ki teremti újjá a világot? Ki fejleszti tovább az isteni szellemet? A művész! Ezért ez erre adott Isten — elhivatottságot Becálélnak és Ahaliavnak és ő maga lett az ő ernyőhordozójuk, miáltal állandóan az ő árnyékában vándoroltak. Ezt jelelti a Becálél név, amelynek szószertint értelme: Isten árnyékában.

Vegyünk kitérőt a megteremtésnek és megteremtésnek, ha karonfogva haladhatunk azzal, aki tele van teremtő erővel és akit Isten takar be árnyékával. Mert a művész munkája nem szabad, nem is lehet földi mértékkel és fontossággal mérlegelni, sem pedig pénzzel mérni. A művész munkája nem pályázik a száj elismerő mosolyára és nem áll a gyomor vagy még alantasabb rendeltetés szolgálatában. Láthatatlan szentélyben alkot a művész, az Eszme templomában és odatámasztja Jákob létráját az emberiség napsütötte magaslataihoz.

WIZO-HIREK

A szigeti Wizo hírei. A Zsidó Asszony legutóbbi számában közöltük, hogy a szigeti Wizo a napokban tartotta meg közgyűlését. A közgyűlés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be. Dr. Danzig Samuné, elnöknő megnyitó szavai után, Fried Ignác né terjesztette elő a titkári jelentést, mely szerint jelenleg 180 tagja van a szigeti Wizonak. A tagok élénk érdeklődést mutatnak a Wizo munkájára és minden remény meg van arra, hogy ez az érdeklődés és lelkesedés még fokozódni fog. A titkári jelentés után, Taub Dezsóné tartotta meg pénztári jelentését, majd Izráel Dezsóné olvasta fel a londoni Exekutiva felhívását a zsidó asszonyokhoz, utána megejtették a tisztikarválasztást, melynek során a régi vezetőséget egyhangulag megválasztották a szigeti Wizo további vezetésére. A választmányi tagok is a régi maradtak, csak dr. Fischmanné, Halperné, Rochlitz Giza, Adler, steinné és Ignác Sz. lettek, mint új tagok beválasztva a választmányba. A közgyűlés, programjához híven kibővítette a bizottságokat is. Megalakult a Vigalmi Bizottság Perl Jenőné elnöklétével, ugyszintén a Palesztina Bizottság Rosenkranczné elnöklétével. A Wizo tagok lelkesedésével és munkakedvének hangulatával ért véget a szigeti Wizo közgyűlése.

A szigeti Wizo kulturális előadásai. A szigeti Wizo elhatározta, hogy kéthetente kulturális előadással egybekötött, teasteélyeket rendez saját otthonhelységében. Az első teasteélyt folyó hó 4-én rendezte meg a szigeti Wizo, amely családias meleg hangulatával kellemes hatást tett a jelenlévőkre. Háziasszonyok voltak: dr. Danzig Samuné, Zipszer Morné és Fisch Arminné. A teasteély keretében Taub Médi a szigeti Háboné, ifjusági chalucanevelő szervezet tagja, művészi érzéssel előadott héber és jiddis dalai valóságos frappirozták a hallgatóságot. Taub Dezsóné szellemes revüt tartott, melynek keretében kommentálta az elmúlt hét cionista és zsidó eseményeit. Halperné, német nyelven olvasta fel előadását Biálkáról, a költő életéről, munkáiról és egyéniségéről. A teasteélyt a háziasszonyok figyelemességükkel, gondoskodásukkal, valamint a megtartott előadások felejthetetlen élményé tették a teasteélyt.

A kolozsvári Wizo hírei. Folyó hó 13-án kedden délután fél 5 órakor, a Salom Klubban rendezte meg a kolozsvári Wizo teadélutánját, amelyen Bihar Arpád ismert pedagógus tart előadást „Gyermekevelés a szülői házban” címmel. A kolozsvári Wizo vezetősége ezután hívja fel az érdeklődők figyelmét az előadásra.

A kolozsvári Wizo „láthatatlan bája”. A kolozsvári Wizo a napokban ismét megrendezte a tavaly oly szép sikert eredményezett „láthatatlan bájt”. A legutóbbi „láthatatlan bájt” jelentős sikerrel felbuzdulva, melynek jövedelme szép összeggel járult hozzá a Wizo intézményeinek támogatásához, határozta el a kolozsvári Wizo a „láthatatlan bájt” idej megrendezését is. A napokban elindulnak a Wizo hölgyek felkeresni meghívóikkal Kolozsvár város zsidó társadalmát, melynek alkalmából, kérjük, fogadják őket szívesen.

HIL

Ma, vasárnap a Ró „FRASC”
Lehár operett. Fősz.: J.

A meggyéhs

— Korszerű

Írta: Eric

Egy ember jött be mondván, hogy nem kioperálták a vakbél s karból öntötték

Megkérdezték: jobban mire az ember azt felelt: Leomptálták a bal s így szóltak: „Most

Az ember mégis lefordította a házat vert császármeztést végezték amint azt ilyenkor te

Az ember most már a tekintet bágyadt, a A gyengesége tette a hálálhoz állott im

Vére lassan hülni ké a lélegzet elfúlt, vég két bordáját gyorsan míg végre — hála!

Jött a főorvos. Megkérésre nyílt az aida „E szegény ember a A főorvos zavartan „Azí hiszem — éhsé

Fordította:

— Antiszemita kile Zsidó Távirati Iroda a külvárosban újabb voltak. A huligánok megsebesítettek. A re a támadókat.

— Kéthónapi fogsá állam sértegetésért. hesseni állami sajtóh hogy Margarete Gold házalonót kéthónapi „sertő” kifejezéseket cionista állam ellen.

Népá
CLUI, legol
üzlete, Ca
Ferd
2

— Szőlést kísérlet ti börtön rabjai. Buk dor Zamfir, Nicolae a rannieu-sarati tör rajjai, tegnap székés dinaru veszedelmes v fogytigian kényszern büntetését a nagyeny Azért vitték Rannie újabb büntényéért fe tendóvel ezelőtt követ Nicolae Bujor barla réses lopásért öt eszt és a rannieu-sarati ténykedésükért kell három rab kályhaalk fogház falait. Az elő szerint, Corneanu ce találkoznak és ennel udvaron keresztül al rencselenségükre éj éjszakán inspekción és ennek során lelel A három rabot bilinc kába csukták.

HIREK

Ma, vasárnap a ROYAL-mozgóban:
„FRASQUITA“
 Lehár-operett. Fősz.: JARMILA NOVOTNA.

A meggyógyított éhség

— Korszerű allegória —

Irta: Erich Küstner

Egy ember jött be minap a kórházba, mondván, hogy nem éri jól magát — kioperálták a vakbélét tehátan karbóllal öntötték le a nyakát.

Kérdézték: jobban van-e már most, mire az ember azt felelte: nem. De számítátlak a balkarját tehátan s így szóltak: „Most már nincs baj kedvesem“.

Az ember mégis lefordult a kintói, aritása a házat verte fel, császarmészét végezték hát rajta, amint azt ilyenkor tenni kell.

Az ember most már hallgatott; bús arcán a tekintet bágyadt, verejtékes lett. — A gyengesége tette így némává: a hálálhoz állott immár közelebb.

Vere lassan hűlni kezdett; ajkán a lélegzet elfúlt, végül kihagyott, két bordáját gyorsan még kivették, míg végre — hála! — halott volt, halott.

Jött a főorvos. Megnézte a hullát, kérdésre nyílt az orvos ajaka: „E szegény ember miben szenvedett?“ A főorvos zavartan rebegett: „Az! hiszem — éhség volt a baja.“

Fordította: SALAMON LÁSZLÓ

— Antiszemita kilengések Szalonikében. A zsidó Távirati Iroda jelenti: Szaloniki egyik külvárosában újabb antiszemita zavargások voltak. A huligánok több zsidót súlyosan megsebesítettek. A rendőrség őrizetbe vette a támadókat.

— Kéthónapi fogság a nemzeti szocialista állam sértegetésért. Berlinből jelentik: A hasseni állami sajtóhivatal közleménye közli, hogy Margarete Goldstein darmstadti zsidó házalonót kéthónapi elzárásra ítélték, mert „sértő“ kifejezéseket használt a nemzeti szocialista állam ellen.

Néparuház

CLUJ, legelőcsőbb textil-üzlete, Calea Regele Ferdinand

20.

— Szökést kíséreltek meg a ramnicul-sarati börtön rabjai. Bukarestből jelentik: Tudor Zamfir, Nicolae Bujor és Ion Corneanu, a ramnicul-sarati törvényszék fogházának rabjai, tegnap szökést kíséreltek meg. Gradinaru veszedelmes visszaeső bűnös, aki életfogytiglani kényszermunkra van elítélve és büntetését a nagyenyedi fegyházban tölti ki. Azért vitték Ramnicul-Saratba, hogy egy újabb büntényért feleljen, amelyet tiz esztendővel ezelőtt követett el. Ion Corneanu és Nicolae Bujor parladi származásúak. Betöréses lopásért öt esztendőre vannak elítélve és a ramnicul-sarati törvényszék előtt újabb büntényükért kellett volna felelniök. A három rab kályhaalkatrészekkel átfurta a fogház falait. Az előre megállapított terv szerint, Corneanu cellájában kellett volna találkoznok és ennek ablakát elfeszítve, az udvaron keresztül akartak megszökni. Szereplőcségeknek éppen a szökést megelőző éjszaka inspektorját tartották a cellákban és ennek során leleplezték szökési tervüket. A három rabot bilincsekbe verve, sötét zárkákba csukták.

— Akinek a szív működése rendetlen, úgy szintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet iszik. Szívzavarosok már régen megállapították, hogy a Ferenc József viz szívbillentyűhibáknál és szívelzsírosodásnál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat.

— Halálos knockout Moji Spacov turáján. Brassóból jelentik: Moji Spacov és bukaresti boxolótársainak erdélyi turája tragikus epilógussal végződött. Spacov egyik tanítványa, Timotei Ionescu Brassóban Mester Alfréd boxolóval mérkőzött meg. A mérkőzés során Timotei hatalmas ütést kapott fejére, úgyhogy kénytelen volt feladni a küzdelmet. Továbbra is résztvett a turán, boxolni azonban már nem tudott. Szlatinába érve, állapotában rosszabbodás állott be. Kórházba szállították, ahol kiszendvedt. Az orvosok megállapították, hogy a Brassóban kapott ütés folytán érszakadást szenvedett, amely halálos volt. Az ügyről értesítették a brassói ügyészséget és Radu Pascu főügyész szigorú vizsgálat lefolytatását rendelte el.

— Jubilál a keresztretjvény. Pontosan tíz éve annak, hogy a londoni Morningpost című lapban az első keresztretjvény megjelent. Ezt az addig Európában ismeretlen játékot Mickel Dawis, a lap szerkesztője, amerikai lapoktól vette át, amelyek ugyancsak röviddel ezelőtt kezdtek meg közlésüket. Ma a keresztretjvény az angol olvasótábor legfőbb szórakozását képezi.

— Levizgázott a hatodik román pilótánál is. Bukarestből jelentik: A Beroniade tábornok elnöke alatt működő vizsgáztatóbizottság előtt tegnap tette le a pilótavizsgát Irina Buzachi kisasszony, a bukaresti társaságnak egyik ismert tagja. Ő a hatodik nő, aki Romániában a pilótaképesítést megszerzte. Kivülre Ioana Cantacuzino asszony, Pocol asszony, Smaranda Braescu, Irina Burnaia és Deleanu kisasszonyok szerezték meg a repülőképesítést.

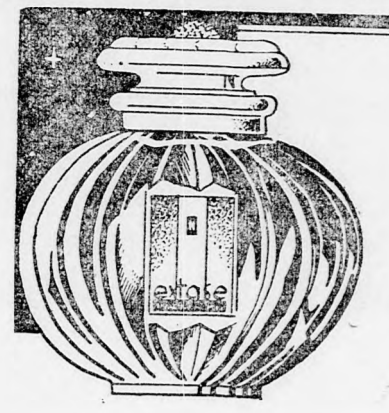
— Olvasóink b. figyelmét e helyen is felhívjuk az országos ismert Heinrich Franck Söhre S. A. R., Bucuresti-Brasov cég hirdetésére.

— Zsidó zeneművészek Londonban. Londonból jelentik: Az ideai londoni koncertszalon grandiózusnak ígérkezik. Több mint ötven zenekari hangversenyt kötöttek már le, ezenkívül számos világhírű szolista szereplése van jelezve. A programban különösen nagy helyet foglalnak el a zsidó zenészek. Elsősorban a palesztinai születésű Jehudi Menuchim és Kreisler iránt nyilvánul meg óriási érdeklődés, akik a tizezer embert befogadó Albert Hallban fognak koncertezni. Ezenkívül Hubermann, Flesch, Jasa Heifetz és Ellmann fognak szerepelni a londoni nagy koncerteken. A zsidó zongoraművészek listája a híres Schnabelllel kezdődik, majd többek között a csodálatos Horowitz, Rosenthal, Serkin, Rubinstein, Mark Hamburg, Osborn és a különösen Amerikában ismert Harryette Cohen. Myra Hess, stb. szerepelnek még. A zsidó csellistákat Feuermann és Schusztzer képviselik.

— Jibou községben (jud. Salaj) november 22-én nagy állatvásár lesz.

— Kivégezték Pécsét a pellérdi rablógylkóst. Budapestről jelentik: Bognár György halálra ítélt pellérdi rablógylkóst a pécsi fogház udvarán reggel kivégezték.

— Rövid hírek mindenünne. A szászországi határvidéki Erchegeységben két nap óta szakadatlanul havazik. Több motoros jármű elakadt a hóban. A telefonvezetékek nagy része megsemmisült s a hórtegek sulya alatt a magasfeszültségű áram vezetékei is leszakadtak. — A német hegymászó szervezetek vasárnap gyászünnepséget rendeznek a német Himalaya-expedíció négy halálos áldozatának emlékére, akik a Nanga Parbathon hétezer méteren felül magasságban hóviharban pusztultak el. — Tokió közelében egyik szénbányában bányalégrébbanás eltemetett több, mint másfélszáz munkást. A mentési munkálatok során 32 halottat hoztak felszínre, a többi sikerült kimenteni, de mint utóbb megállapították még öt munkás hiányzik. — A koreai partok mentén a vihar szétzört egy nagyobb halászfloottát. A halászkoról 24 óraja semmi hír. Attól tartanak, hogy több, mint hétszázan életüket veszítették. — A hónap közepén eredeti japán filmet fognak bemutatni, amelynek címe: A mai Japán. — Az Akadémiatheater Molnár Ferenc Cukrasz. né c. új darabjának bemutatójára készül. A címszerepet Alma Seidler játssza.

extase

kölniviz

Luxus csomagolásban
Tökéletes készítmény

PARFUMERIE

NORTIER

— Az ifjuság figyelmét felhívjuk, hogy ma délután 5 órai kezdettel rendezi meg a Haggibor az első táncos teadélutánját a Cristal Palace helyiségében str. Iuliu Maniu 4. Mindenki, aki magát jól akarja érezni okvetlen jöjjön el. Zene: Salgó-jazz.

— Akit a földregés tett milliommásá. Cansas Cityben röviddel ezelőtt meghalt egy Momentio nevű ur aki földregésnek köszönhetette hatalmas vagyonát. Sziciliai származású volt, aki aranyat keresett Coloradóban, a sziklás hegyek tövében. Az aranybányák azonban a hegység belsejében voltak és Momentionak nem volt pénze bányászok szerződéséhez. Egy éjszaka Momentiót hatalmas földregés ébresztette fel álmából. A földregés megnyitotta az utat a hegység belsejé felé és hatalmas aranybányák nyitlak meg előtte, amelyek egy százmillió vagyon forrácává lettek.

CLEOPATRA

szerdától (14 nov.) fut a ROYAL sláger-mozgóban

— Köszönetnyilvánítás. Öszinte köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik szerepet édesatyánk, Dr. Deutsch Mór elhunytakor megemlékeztek rólunk és velünk érezték nagy fájdalmunkban. Szücs Endréné Deutsch Blanca és Deutsch Erica.

— Jogában áll-e a nézőnek horkolni a színházban? Párizsban mulatságos per folyik már napok óta a bíróság előtt. Egy vigjáték előadása alkalmával egy kényelmes zsölyvet elfoglaló néző az első felvonás alatt elaludt. Sőt horkolni is kezdett. A közönség nemcsak hogy nem háborodott fel, hanem ellenkezőleg, derűs érdeklődéssel kísérte az álmos néző horkolását, szemben a vigjáték cselekményével, amely iránt egyre kevesebb érdeklődés nyilatkozott meg. A színészek ezen természetesen felháborodtak és az egyik a lámpák elé lépve, hangos kiáltással felébresztette álmából a horkolót. Ez felháborodva tiltakozott az inzultus ellen, sértő szavakat kiáltott a színész felé, majd elhagyta a színházat. Másnap pert indított a színház igazgatósága ellen, visszakérve a jegy árát. Keresetében előadja, hogy a jegy árát megfizetve, semmi köze ahhoz, mit csinál azon a helyen, amit megfizetett, ha egyébként a többi nézőt nem zavarja. A darab szerzője és a színészek erre sulyos sértés címén viszontvádat emeltek a horkoló ellen, azt állítva, hogy komoly színészek számára sértő az ilyen magatartás, amely a művészetre magára is kompromittálóság hat. Az illető ur bizonyára nem azért aludt el az előadás alatt, mintha unatkozott volna, hanem fáradt volt. Ebből az alkalomból egyébként a párizsi lapok érdekes anekdotát említenek fel. Scribe egyik vigjátékának premierjén az ifjabb Dumas egy jólöltözött urat mutatott meg a szerzőnek, aki elaludt az előadás alatt. Állítólag Dumás maga rendelte meg az előadásra az álmos nézőt. Scribe, akit az ügy végtelenül bosszantott, nem sokáig késett a revánzzsal és a legközelebbi Dumás-premier alkalmával ugyancsak akadt egy alvó ur a nézőtérén. Midőn Scribe erre az ifjabb Dumast figyelmeztette, ez gyilkos-éll választ adott riválisának: „Szent Isten — mondom —, ez ugyanaz az ur, aki az ön előadása alatt elaludt. Szegény, úgy látszik, még mindig nem ébredt fel“.

— Palesztinai petíciók a Népszövetség előtt. Genfből jelentik: A napokban ül össze Genfben a Népszövetség állandó mandátumbizottsága őszi ülészakára. A bizottság számos palesztinai vonatkozású petíciót fog megfárgyalni. Ezek a petíciók a következők: 1. „Assotiation syrienne arabe a Paris“ beadványa az 1933 októberi palesztinai zavar-gások és a palesztinai zsidó bevándorlás ügyében. 2. M. A. Weinschal, a palesztinai revisionista szövetség alelnökének petíciója a zsidó bevándorlás kérdésében. 3. A Brith Kibbutz galuot beadványa, ugyancsak a zsidó bevándorlás ügyében. Ezen petíciókat a palesztinai kormány véleményezéssel látta el. A petíciók előadója a bizottságban Ors belga delegátus lesz.

— Meghalt öz. Sole Lipótné. Rövid szenvedés után 83 éves korában csütörtök délután meghalt Brassóban öz. Sole Lipótné. Az öz matróna, aki a városban nagy közszeretettel és közisztelettel örvendett, sokáig volt az orth. Nőegylet tagja és annak élén sokat tevékenykedett. Gyámoltója és istápolója volt a szegényeknek és a jótékonykodásnak. Mint anya példaképpen állott. Zsidó szellemben nevelte gyermekeit. Korán jutott özvegysegre és az apa nélkül maradt árvákat férje vallásos szellemében nevelte. Sole Izidor a brassói orth. hitközség közbe-csüliésben álló elnöke, Sole Samu budapesti borbizományos, Sole Aladár, Dávid, Jakab és Miksa, valamint Hermin brassói közműveltség személyiségek az elhunytban felejtethetlen édes anyjukat gyászolják. Temetése pénteken déltben ment végbe a város zsidóságának osztályban részvétel mellett.

— Csempéztek és esendörök harea a lengyel-román határon. Bukarestből jelentik: A román-lengyel határon a csendörök tetten értek három lengyel csempézt, akik nagymennyiségű selyemmel akartak átszökni a határon. A csempézeket a Cerebus partján Ciornohuz község szélén egy házban fedezték fel. A csendörök felszólítására a csempézek tüzelni kezdtek, a csendörök viszonzták a támadást és egyik csempézt Josif Halitzki, Kuty lengyel városkából, sulyosan megsebesítették. A másik kettő erre megadták magát. Nevük Franz Simowski és Carol Vikowski.

— Felgyújtotta apja házát, mert nem adott neki tandíjat. Bukarestből jelentik: Muncesti külvárosban egy Petricov nevű egyén házában rátaláltak Alexei Colesnicenco fiatalemberre, aki nemrég eltűnt a lapusnamegyei Mereni községben, miután felgyújtotta apja házát és kiralolt egy Dumitru Eftimie nevű egészségügyi ágenset. Colesnicenco kijelentette, hogy bosszúból gyújtotta fel apja házát, mert nem akart neki pénzt edni tanulmányai folytatása végett, amelyeket egy bularesti kereskedelmi iskolában végzett. Eftimiet is az iskolához szükséges pénzért rabolta ki.

«ERIKÁ»

cipőáruház

CLUJ, Piața Unirii 13.

Legfinomabb női és férfi cipők
mérték után is. Saját műhely.

— Tizezerhaszár elítelt kapott amnesziát Olaszországban. Rómából jelentik: Az amneszia következtében Olaszországban 10 ezer 600 közönséges bűncselekmények miatti és 94 politikai elítelt kerül ki a különböző letartóztatási intézetekből.

— A japán hadügyminiszter a washingtoni flottaegyezmény azonnali felmondása mellett. Tokióból jelentik: A lapok közlése szerint Osumi japán tengerészeti miniszter azt ajánlotta a minisztertanács ülésén, hogy nyomban mondják fel a washingtoni flottaegyezményt.

